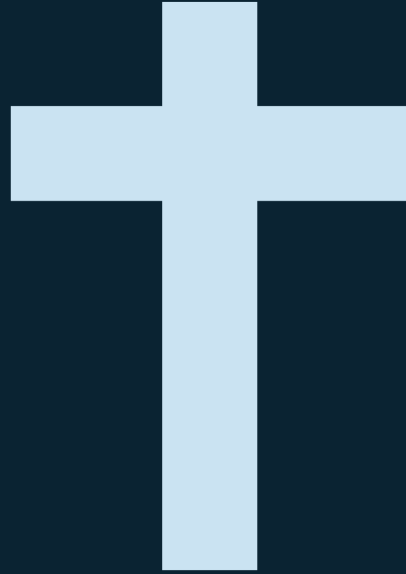

Luka

The Gospel According to Luke in the Arli dialect of the Vlax
Romani language

Luka

The Gospel According to Luke in the Arli dialect of the Vlax Romani language

© 2018.

Language: Arli (Romani, Vlax)

Dialect: Arli

DRAFT VERSION

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2024-04-24

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 24 Apr 2024 from source files dated 24 Apr 2024
0ae3729f-5fc8-5aa0-b49a-b7759ad04491

Contents

Luka	1
----------------	---

O evandjelje e Lukasoro

Uvod

¹ Cenimeja Teofile, but džene lelje te pisinen oto događaja save ule maškar amende. ² On pisinde ađahar sar so vačerde amende okola kola taro anglunipe dikhle adala događaja hem kola inele sluge zako e Devlesoro lafi. ³ Ađahar hem me, palo adava so taro anglunipe šukar ispučljum sa adava, mangljum tuće sa palo redo te pisinav, ⁴ te šaj ove uverime dai čače sa adava so injan sikavdo.

O anđeo phenela so ka bijandol o Jovan o Krstitelj

⁵ Kad o Irod inele caro ani Judeja, nesavo manuš palo anav Zaharija inele svešteniko e izraelconengoro, oto redo e Avijasoro. E Zaharijasiri romni da inele oto pleme e Aronesoro. Lakoro anav inele Jelisaveta. ⁶ O Zaharija hem i Jelisaveta inele pravedna anglo Devel, adalese so živinde palo sa o naredbe hem o zakonja e Gospodesere. ⁷ Olen na ine čhave adalese so i Jelisaveta našti ine te ačhol khamni, a soduj džene već purandile.

⁸ Jekh dive kad e Zaharijasiri grupa oto sveštenici kandlja ano Hram, tegani hem o Zaharija ćerela ine pli buti sar svešteniko anglo Devel. ⁹ Ov, palo adeti e sveštenikonengoro, barbuteja inele izabirime te đerdini ko Hram e Gospodesoro hem te kadini. ¹⁰ Sar o Zaharija kadini ine ano Hram, sa edobor narodo molini pe ine avri.

¹¹ A ano Hram e Zaharijase mothovđa pe o anđeo e Gospodesoro, kova terdino ki desno strana oto oltari kotar kadinda pe. ¹² Kad o Zaharija dikhlja le, uznemirinda pe hem but darandilo.

¹³ A o anđeo phenđa lese: “Ma dara, Zaharija! O Devel šunđa ti

molitva. Ti romni i Jelisaveta ka bijani će čhave, i ka de le anav Jovan. ¹⁴ Ka ove but radosno zbog leste hem but džene ka radujinen pe so ov ka bijandol, ¹⁵ adalese so ka ovel baro manuš anglo Gospod. Nikad naka pijel mol hem ništa sostar šaj te mačol pe. Ka ovel pherdo e Svetone Duhoja pana pe dajaće ano vođi. ¹⁶ Bute Izraelconen ka irini anglo Gospod, anglo lengoro Devel. ¹⁷ Ka džal anglo Gospod sar glasniko ano duho hem ano zoralipe e prorokosoro e Ilijasoro. Ka mirini e daden lengere čhavencar hem okolen so na šunena ka irini nakori mudrost e pravednikonengiri. Te pripremini e narodo te oven spremna zako e Gospodesoro aviba.”

¹⁸ I o Zaharija pučlja e anđeo: “Sar me te džanav da čače ka ovel adava so phendān? Me injum purano hem mli romni da beršali.”

¹⁹ A o anđeo phenđa lese: “Me injum o Gavriilo, o anđeo kova terdola anglo Devel. Ov bičhalđa man te vačerav tuja hem te anav će akava šukar lafi. ²⁰ I ače, ka ove laloro, naka šaj te vačere sa đī o dive kad adava ka ovel, adalese so na verujindān mle lafende save ka pherđoven ano pravo vreme.”

²¹ Sar o anđeo vačeri ine e Zaharijaja, o narodo kova adžićerđa avri čudinda pe so o Zaharija edobor ačhilo ano Hram. ²² A kađ o Zaharija iklilo, našti ine te vačeri olencar. Ćerela ine nesar te mothoj lenđe vastencar, ali ačhilo laloro. O manuša halile da ole ine vizija ano Hram.

²³ Kad pherdile o dive oti lesiri služba ano Hram, o Zaharija irinda pe čhere. ²⁴ Na nakhlo but, i lesiri romni i Jelisaveta ačhili khamni hem pandž masek na iklili avri taro čher. Phenđa: ²⁵ “O Gospod ćerđa te šaj ačhovav khamni. Akana mothovđa maje pli milost hem cidinda mli lađ anglo manuša.”

O anđeo phenela e Marijaće so ka bijani e Isuse

²⁶ Kad i Jelisaveta inele šofto masek khamni, o Devel bičhalđa ple anđeo e Gavriilo ki diz Nazaret ani regija Galileja. ²⁷ Adari valjanda te legari o lafi e Marijaće koja pana inele čhaj. Oj inele mangli e muršese palo anav Josif, kova inele oto pleme e carosoro e Davidesoro.

²⁸ Kad alo o anđeo, phenđa e Marijaće: “Radujin tut! O Gospodi but milostivno premala tute!”

²⁹ A i Marija but uznemirinda pe zbog e anđeosere lafija, i pučlja pe so šaj te značini adava pozdrav.

³⁰ A o anđeo phenđa laće: “Ma dara, Marije! O Devel mothovđa će pli milost! ³¹ Ače, ka ačhove khamni hem ka bijane čhave, i ka de le anav Isus. ³² Ov ka ovel baro hem ka vičini pe Čhavo e Najbare Devlesoro. O Devel o Gospod ka del le o presto lesere pradadesoro e Davidesoro. ³³ Ka carujini upro pleme e Jakovesoro zauvek; zako lesoro carstvo naka ovel kraj.”

³⁴ Tegani i Marija pučlja e anđeo: “Sar šaj te ovel adava kad me pana injum čhaj?”

³⁵ A o anđeo phenđa laće: “O Sveto Duho ka huljel upra tute hem o zoralipe e Najbare Devlesoro ka učhari tut. Adalese adava čhavo, kole ka bijane, ka ovel sveto hem ka vičini pe Čhavo e Devlesoro. ³⁶ Eče, ti bibi i Jelisaveta da, ko purane berša, ačhili khamni hem ka bijani murše. I oj, kolaće sare džande da našti te ačhol khamni, akanai šov masek khamni. ³⁷ Adalese so o Devel sa šaj te ćerel!”

³⁸ Tegani i Marija phenđa: “Ače, sluškinja e Gospodesiri injum. Nek ovel maje palo to lafi.”

I o anđeo dželo olatar.

I Marija džala te dikhel e Jelisaveta

³⁹ Adala dive i Marija spreminda pe hem siđarđa ko bregalo krajo, ki jekh diz ani regija Judeja.

⁴⁰ Kad resli adari, đerdinda ko čher

e Zaharijasoro hem pozdravinda e Jelisaveta.

⁴¹ I kad i Jelisaveta šunđa e Marijakoro pozdrav, o čhavoro oti radost zorale mrdinda olaće ano vodi, a oj pherdili e Svetone Duhoja. ⁴² I bare glasoja phenđa e Marijaće: “Najblagoslovime injan maškaro đuvlja hem blagoslovime o čhavoro kole akhareja ano vodi! ⁴³ Akavai bari čast maje so tu, mle Gospodesiri daj, aljan kora mande. ⁴⁴ Adalese so, kad šunđum to pozdrav, o čhavoro oti radost zorale mrdinda maje ano vodi. ⁴⁵ Blago tuće so verujindan da ka ovel adava so phenđa će o Gospod!”

I Marija hvalini e Devle

⁴⁶ Tegani i Marija phenđa:

“Mlo vilo barjari e Gospode;

⁴⁷ Mloi duho radosno ano Devel, ano mlo Spasitelj,

⁴⁸ so ulo milostivno upri poniznost ple sluškinjakiri.

I ače, od akana sa o generacije ka phenen da injum blagoslovime đuvli,

⁴⁹ adalese so bare šukaripa ćerđa maje o Zoralo Devel

kasoroi anav sveto!

⁵⁰ Ovi milostivno e manušenđe tari generacija ki generacija

kola darana olestar.

⁵¹ Ple zorale vasteja ćerđa bare buća;

rasfrdinda e manušen kolai barikane ano pumare vile.

⁵² Peravđa e vladaren taro lengoro prestolje,

a vazdinda e poniznonen.

⁵³ Čaljarda e bokhalen šukaripnaja, a čučen muklja e barvalen.

⁵⁴ Pomožinda e Izraelconenđe, ple slugenđe.

Na bisterđa te ovel milostivno

⁵⁵ e Avraamese hem lesere potomkonenđe zauvek,

sar so dinda plo lafi amare pradadenđe.”

⁵⁶ I Marija ačhili e Jelisavetaja di sar trin masek, i tegani irinda pe chere.

Bijandilo o Jovan o Krstitelj

⁵⁷ A kad alo o vreme i Jelisaveta te bijani, bijanda murše. ⁵⁸ Kad lakiri familija hem lakere komšije šunde so o Gospod mothovđa laće bari milost, radujinde pe olaja. ⁵⁹ A kad e čhavore inele ofto dive, koro Zaharija čedinde pe o manuša zako obreziba e čhavoresso. I mangle te den le lesere dadesoro anav – Zaharija, ⁶⁰ ali i Jelisaveta phenda: “Na! Lesoro anav ka ovel Jovan!”

⁶¹ A on phende laće: “Niko te familijatar na vičini pe ađahar.”

⁶² I vastencar pučle e Zaharija savo anav mangela te del ple čhavore.

⁶³ Tegani o Zaharija rodinda te den le jekh tikori phal zako pisiba hem pisinda: “Lesoro anavi Jovan.”

I sare začudinde pe.

⁶⁴ I otojekhvar e Zaharijasoro muj phravdilo hem šaj ine palem te vaćeri, i lelja te slavini e Devle.

⁶⁵ I uklinda i dar sa lengere komšijen. Ko sa o bregalo krajo e Judejakoro vaćerđa pe adalestar so ulo. ⁶⁶ I sare kola šunde adava, razmislinde adalestar hem phende: “Akava čhavoro isi te ovel baro manuš. Čaćei upro leste o vas e Gospodesoro.”

O Zaharija prorokujini e Mesijastar hem e Jovanestar

⁶⁷ A o Zaharija, e Jovanesoro dad, pherdilo e Svetone Duhoja hem prorokujinda:

⁶⁸ “Slava e Gospodese e Izraelesere Devlese,
adalese so alo hem otkupinda ple narodo!

⁶⁹ Vazdinda amende e zorale Spasitelje
oto pleme e carosoro e Davidesoro, ple slugasoro,

⁷⁰ sar so vaćerđa pana angleder
prekalo muja ple svetone prorokonengere.

⁷¹ Vazdinda amende zorale Spasitelje te spasini amen amare neprijateljendar
hem sa e manušengere vastendar kola mrzinenena amen.

⁷² Mothovđa milost amare pradadende
hem ispuninda plo sveto savez,

⁷³ i sovli savi halja e Avraamese amare pradadese:

⁷⁴ so ka ikali amen amare neprijateljengere vastendar
te šaj služina lese bizi dar

⁷⁵ ani svetost hem ani pravедnost anglo leste sa đikote injam dživde.

⁷⁶ A tu Jovane, mlo čhavo, ka ove pendžardo sar proroko e Najbare Devlesoro,
adalese so ka dža anglo Gospod te pripremine lese o drom.

⁷⁷ Ka sikave lesere narodo sar te pendžaren o spasenje
prekalo oprostiba lengere grehija

⁷⁸ zbog amare Devlesoro milosrdno vilo
palo savo o svetlost odupral ka avel kora amende sar ikljobja e khamesoro,

⁷⁹ te svetlini okolende so bešena ani tomina hem ani senka e meribnasiri,
te legari amen ko drom oto mir.”

⁸⁰ A o čhavoro o Jovan barjola ine hem zoraljola ano duho. Kad barilo, živinda ani pustinja sa đikote na iklilo anglo Izraelci te propovedini.

2

O Isus bijandilo

¹ A ano adava vreme kad o Jovan bijandilo, e rimesoro caro o Avgust naredinda te ćerel pe popis oto sa o manuša ano carstvo. ² Adava inele prvo popis ćerdo sar o Kvirinije vladini ine ani Sirija. ³ I sa o manuša dzele ko dizja kaj beše ine lengere preci te prijavinen pe zako popis. ⁴ Ađahar da o Josif, adalese so inele potomko e carosoro

e Davidesoro, dželo tari diz Nazaret oti regija Galileja ko gav Vitlejem oti regija Judeja, kote o David bijandilo. ⁵ Dželo adari sar te prijavini pe zako popis pe verenicaja e Marijaja koja inele khamni. ⁶ I sar on inele ano Vitlejem, alo e Marijakoro vreme te bijani. ⁷ I bijanđa ple prvone čhave. Pačarđa le hem pašljarda le ano jasle adalese so ki gostionica na inele than olenđe.

O anđelja vačerena e pastirende so bijandilo o Spasitelj

⁸ Adaja rat paše uzalo Vitlejem inele nesave pastirija kola arakhena ine pumare bakren ko polje. ⁹ I otojekhvar o anđeo e Gospodesoro terdino uzalo lende hem i slava e Gospodesiri osvetlinđa len, i on but darandile.

¹⁰ A o anđeo phenđa lende: “Ma daran! Ače, anava tumenđe šukar lafi oto baro bahtalipe savo ka ovel sa e manušenđe! ¹¹ Avdive, ani e Davidesiri diz bijandilo tumenđe o Spasitelj kovai o Hrist o Gospod. ¹² A palo akava znako ka pendžaren le: ka arakhen e čhavore pačarde hem sar pašljola ano jasle.”

¹³ Otojekhvar uzalo anđeo mothovđa pe bari vojska e anđelendar savi hvalinđa e Devle vačerindoj:

¹⁴ “Slava ko učipe e Devlese, a ki phuv mir e manušenđe kolencar o Devel zadovoljno!”

¹⁵ I kad o anđelja irinde pe ko nebo, o pastirija phende jekh averese: “Hajde te dža đi o Vitlejem hem te dikha adava so phenđa amende o Gospod.”

¹⁶ I dzele sigate, hem arakhle e Marija, e Josife hem e čhavore sar pašljola ano jasle. ¹⁷ A kad dikhle e čhavore, vačerde averenđe sa so ine lende phendo e čhavorestar. ¹⁸ I inele zadivime sare kola šunde adava so o pastirija vačerde. ¹⁹ A i Marija sa adava garavđa pese ano vilo hem razmislinđa adalestar. ²⁰ I o pastirija dzelefse slavindoj hem

hvalindoj e Devle zako sa okova so šunde hem so dikhle baš ađahar sar so ine lende phendo.

²¹ Kad nakhle ofto dive, kad e čhavore valjande te obrezinen, dinde le anav Isus – sar so vičinđa le o anđeo angleder so i Marija ačhili khamni.

E Isuse anena ko Hram

²² Kad alo o vreme zako adeti i daj te očistini pe palo e Mojsijasoro zakoni, o Josif hem i Marija ande e Isuse ano Hram ko Jerusalem te preden le e Gospodese ²³ (sar soi pisime ano zakoni e Gospodesoro: “Đijekh murš prvenco te ovel posvetime e Gospodese”) ²⁴ hem te den žrtva (sar soi phendo ano zakoni e Gospodesoro: “duj tikore golubija ili duj terne golubija”).

O Simeon prorokujini

²⁵ A ano Jerusalem inele jekh manuš palo anav Simeon. Ov inele pravedno hem pobožno. Adžičeri ine te avel o Mesija te spasini e Izraelconen, hem o Sveto Duho inele upro leste. ²⁶ O Sveto Duho mothovđa lese da angleder so ka merel, ka dikhel e Gospodesere Mesija. ²⁷ I o Sveto Duho phenđa lese te džal ko Hram, i ov dželo. Tegani o Josif hem i Marija ande e čhavore e Isuse ano Hram sar te ćeren o adeti savoi palo Zakoni. ²⁸ Kad o Simeon dikhlja e čhavore e Isuse, lelja le ki angali hem hvalinđa e Devle vačerindoj:

²⁹ “Gospode, akana šaj me, o sluga klo, te merav ano mir sar so phenđan maje.

³⁰ Adalese so mle jača dikhle to spasenje,

³¹ savo spremindan anglo sa o nacije.

³² Akava spasenje ka ovel svetlost te mothoj tut avere nacijenđe hem ka anel slava te narodose, e Izraelconenđe.”

³³ E Isusesoro dad hem i daj divinde pe adaleja so o Simeon vačerđa olestar.

³⁴ Tegani o Simeon blagoslovinda len hem phenda e Marijaće, e Isusesere dajaće: “Dikh, akavai čhavoro birime te ćerel buten te peren hem te ušten ano Izrael. Ovi odredime te ovel e Devlesoro znako, ali but džene ka odbacinen le. ³⁵ Adava ka ovel sar te mothoven pe bute manušengere garavde mislija. A o mači ka posaj ti duša.”

I Ana zahvalini e Devlese zako Mesija

³⁶ A adari da inele i proročica i Ana, i čhaj e Fanuilesiri, oto pleme e Asiresoro. Oj inele ano purane berša. Efta berš živinda ple romeja, ³⁷ a palo adava živinda sar udovica di oftovardešu štarto berš. Stalno inele ano Hram, i dive i rat slavinda e Devle ano postiba hem ano moliba. ³⁸ I samo so o Simeon završinda ple vaćeribnaja, i Ana nakhini di o Josif hem i Marija zahvalindoj e Devlese zako čhavoro. I lelja te vaćeri e čhavorestar sarijende adari kola adžićerde upro Devel te otkupini o Jerusolim.

³⁹ Kad o Josif hem i Marija ćerde sa soi palo zakoni e Gospodesoro, irinde pe ki pumari diz Nazaret ki Galileja. ⁴⁰ A o čhavoro barjola ine hem zoraljola. Pherđola ine mudrost hem i milost e Devlesiri inele upro leste.

O čhavoro o Isus vaćeri e učiteljencar ano Hram

⁴¹ E Isusesoro dad hem i daj dijekh berš zako prazniko Pasha džana ine ki diz Jerusolim. ⁴² Kad e Isuse inele dešuduj berš, palo adeti, hem ov dželo olencar adari te slavini o prazniko. ⁴³ Kad nakhlo o prazniko, o Josif hem i Marija lelje te džanfse, a na džande so lengoro čhavo o Isus ačhilo ano Jerusolim. ⁴⁴ Sar mislinda dai o Isus maškaro manuša kola putujinde olencar, dzele jekh dive phirindoj, a onda lelje te roden le maškaro pumarende hem maškaro pendžarutne. ⁴⁵ I kad našti ine te arakhen le, irinde pe ko Jerusolim te roden le. ⁴⁶ I o

trito dive arakhle le ano Hram sar bešela maškaro e verakere učitelja, sar šunela len hem pućela len. ⁴⁷ I sare kola šunde e Isuse, divinde pe zako lesoro džandipe hem zako lesere odgovorija.

⁴⁸ I kad dikhlja le lesoro dad hem lesiri daj, inele iznenadime. Lesiri daj phenda lese: “Mlo čhavo, vaćer sose adava ćerđan amende? To dad hem me but darandiljam hem rodinđam tut!”

⁴⁹ A o Isus pućlja len: “Sose rodinđen man? Na džanđen li so valjani te ovav ano čher mle Dadesoro?”

⁵⁰ A i Marija hem o Josif na halile so o Isus manglja te phenel lenđe adaleja.

⁵¹ I palo adava, o Isus irinda pe olencar ko Nazaret hem ine lenđe poslušno. A lesiri daj garavđa pese ano vilo sa adava so ulo. ⁵² A o Isus ulo po mudro hem barjola ine ano telo, hem sa više barjola ine ano jača e Devlese hem e manušende.

3

O Jovan o Krstitelj pripremini o drom e Isuses

¹ Kad o caro o Tiberija vladinda upro e Rimesoro carstvo dešupandžto berš, o Pontije Pilat vladinda ani Judeja, o Irod vladinda ani Galileja, a lesoro phral o Filip vladinda ani Itureja hem ani Trahonitada, o Lisanije vladinda ani Avilina, ² hem o Ana hem o Kajafa inele šerutne sveštenici, o lafi e Devlesoro alo e Zaharijasere čhaves e Jovanese ki pustinja. ³ I o Jovan dželo ko sa o krajo e lenjakoro Jordan te propovedini e manušende da valjani te pokajinen pe zako pumare grehija hem te oven krstime sar te mothoven dai lenđe oprostime o grehija. ⁴ Sar so angleder pisinda o proroko o Isaija, o Jovan inele

“o glaso so vićini ani pustinja:
‘Pripreminen o drom e Gospodese,
ravnonen lese o droma!

⁵ Dijekh dolina te pherđol

a dijekh planina hem brego te peren!
 O bange droma te oven ispravime
 a o neravna droma te oven
 ravnome!
 6 I sa o manuša ka dikhen e Devlesoro spasenje.' ”

7 Akava o Jovan vačerđa butenđe kola iklile te krstini len: “E sapengere čhavalen! Ko vačerđa tumenđe da šaj te našen tari e Devlesiri holi savi avela? 8 Tumare životeja mothoven da čače pokazinden tumen! I ma mislinen dai dovoljno te phenen: ‘Amaroi prasad o Avraam.’ Phenava tumenđe da o Devel hem akale barendar šaj te vazdel čhaven e Avraamese. 9 Ače o tover oto sudo e Devlesoro već vazdime te činel o kašta ano koreno. I dijekh kaš savo na bijani šukar bijandipe ka činel pe hem ka frdel pe ani jag.”

10 A o narodo pučlja le: “So valjani te čera?”

11 O Jovan phenđa lenđe: “Kas isi duj gada, jekh valjani te del okolese kas nane. A kas isi hajbnase, te čerel isto ađahar.”

12 Nesave carinici da ale te krstini len o Jovan, i pučle le: “Učitelju, so amen te čera?”

13 A ov phenđa lenđe: “Ma roden buderi porez okolestar so o zakoni phenela tumenđe te roden.”

14 I nesave vojnici da pučle e Jovane: “A so amen te čera?”

A ov phenđa lenđe: “Nikastar ma len love ki sila ili so ka tužinen len hovavne hem oven zadovoljna tumara plataja.”

15 A o narodo adžicerđa e Mesija hem sare pučle pe nane li o Jovan adava. 16 Adalese o Jovan phenđa sarijenđe: “Me krstinava tumen panjeja, ali avela o po baro mandar, kase na injum dostojno ni o dorikha oti obuča te phravav. Ov ka krstini tumen e Svetone Duhoja hem jagaja. 17 Ano vas lese i lopata te čistini o gumno plo hem te odvojini o điv taro ljuške. O điv ka čhivel pese ki šupa, a o ljuške ka tharel jagaja savi nikad

na mudardola.” 18 Ađahar, sar hem bute avere lafencar o Jovan vačerđa lenđe o Šukar lafi.

19 A e vladare e Irode o Jovan ukorinda adalese so lelja romnjače ple phralesere romnja e Irodijada hem zako but avera bišukar buča save čerđa. 20 Tegani o Irod čerđa aver bišukaripe: čhivđa e Jovane ko phandlipe.

O Jovan krstini e Isuse

21 Kad sa o manuša krstinde pe, krstinda pe hem o Isus. I tegani sar o Isus molini pe ine, phravdilo o nebo, 22 a o Sveto Duho huljilo upro leste ano oblik e golubesoro. A taro nebo šundilo o glaso e Devlesoro: “Tu injan mlo Čhavo o manglo! Tuja injum bahtalo!”

E Isusesoro poreklo

23 O Isus počinda pli služba anglo narodo kad inole đi ko trijanda berš. O narodo smatrinda dai o Isus čhavo e Josifesoro.

O Josif inele čhavo e Ilijasoro.

24 O Ilija inele čhavo e Matatesoro. O Matat inele čhavo e Levijesoro. O Levije inele čhavo e Melhisoro. O Melhi inele čhavo e Janajesoro. O Janaj inele čhavo e Josifesoro.

25 O Josif inele čhavo e Matatijesoro. O Matatije inele čhavo e Amosesoro.

O Amos inele čhavo e Naumesoro. O Naum inele čhavo e Eslijasoro. O Eslija inele čhavo e Nangejesoro.

26 O Nangej inele čhavo e Maatesoro. O Maat inele čhavo e Matatijesoro. O Matatije inele čhavo e Semeinesoro.

O Semein inele čhavo e Josihesoro. O Josih inele čhavo e Jodasoro.

27 O Joda inele čhavo e Joananesoro.

O Joanan inele čhavo e Risasoro. O Risa inele čhavo e Zorovavelesoro.

O Zorovavel inele čhavo e Salatiilesoro.

O Salatiil inele čhavo e Nirisoro.

28 O Niri inele čhavo e Melhisoro.

O Melhi inele čhavo e Adisoro.
 O Adi inele čhavo e Kosamesoro.
 O Kosam inele čhavo e Elmadamesoro.
 O Elmadam inele čhavo e Iresoro.
²⁹ O Ir inele čhavo e Isusesoro.
 O Isus inele čhavo e Eliezeresoro.
 O Eliezer inele čhavo e Jorimesoro.
 O Jorim inele čhavo e Matatesoro.
 O Matat inele čhavo e Levijesoro.
³⁰ O Levije inele čhavo e Simeonesoro.
 O Simeon inele čhavo e Judasoro.
 O Juda inele čhavo e Josifesoro.
 O Josif inele čhavo e Jonamesoro.
 O Jonam inele čhavo e Eliakimesoro.
³¹ O Eliakim inele čhavo e Melejasoro.
 O Meleja inele čhavo e Menasoro.
 O Mena inele čhavo e Matatasoro.
 O Matata inele čhavo e Natanesoro.
 O Natan inele čhavo e Davidesoro.
³² O David inele čhavo e Jesejesoro.
 O Jesej inele čhavo e Jovidesoro.
 O Jovid inele čhavo e Voozesoro.
 O Vooz inele čhavo e Salmonesoro.
 O Salmon inele čhavo e Naasonesoro.
³³ O Naason inele čhavo e Aminadavesoro.
 O Aminadav inele čhavo e Adminesoro.
 O Admin inele čhavo e Arnisoro.
 O Arni inele čhavo e Esromesoro.
 O Esrom inele čhavo e Faresesoro.
 O Fares inele čhavo e Judasoro.
³⁴ O Juda inele čhavo e Jakovesoro.
 O Jakov inele čhavo i Isaakesoro.
 O Isaak inele čhavo e Avraamesoro.
 O Avraam inele čhavo e Tarasoro.
 O Tara inele čhavo e Nahoresoro.
³⁵ O Nahor inele čhavo e Seruhesoro.
 O Seruh inele čhavo e Ragavesoro.
 O Ragav inele čhavo e Falekesoro.
 O Falek inele čhavo e Everesoro.
 O Ever inele čhavo e Salasoro.
³⁶ O Sala inele čhavo e Kainamesoro.
 O Kainam inele čhavo e Arfaksadesoro.
 O Arfaksad inele čhavo e Simesoro.
 O Sim inele čhavo e Nojesoro.

O Noje inele čhavo e Lamehesoro.
³⁷ O Lameh inele čhavo e Matusalalaso.
 O Matusala inele čhavo e Enohesoro.
 O Enoh inele čhavo e Jaretesoro.
 O Jaret inele čhavo e Malaleilesoro.
 O Malaleil inele čhavo e Kainamesoro.
³⁸ O Kainam inele čhavo e Enosesoro.
 O Enos inele čhavo e Sitesoro.
 O Sit inele čhavo e Adamesoro.
 O Adam inele čhavo e Devlesoro.

4

E Isuse ki pustinja kušini o beng

¹ A o Isus, pherdo e Svetone Duhoja, irinda pe tari len Jordan; i oto Duho inele legardo ki pustinja,
² kaj inele saranda dive iskušime e bengestar. I na halja ništa adala dive, a kad nakhle adala dive, tegani bokhalilo.

³ I o beng phenda lese: "Te injan o Čhavo e Devlesoro, vačer akale barese te ovel maro."

⁴ A o Isus phenda lese: "Pisimei ko Sveto lil: 'O manuš naka živini samo oto maro.'"

⁵ I o beng legarda le ko učo than hem otojekhvar mothovda lese sa o carstvija e phuvjakere, ⁶ i phenda lese: "Tuće ka dav sa akava zoralipe hem i slava olengiri adalese soi maje dindi, i dava la kase me mangava.
⁷ Adalese, te peljan ko kočija angla mande, sa ka ovel klo."

⁸ I o Isus phenda lese: "Pisimei ko Sveto lil: 'Per ko kočija samo e Gospodese, te Devlese, hem samo ole kande!'"

⁹ I o beng anda le ko Jerusalem hem čhivda le upro najučo than e Hramesoro hem phenda lese: "Te injan o Čhavo e Devlesoro, frde tut akatar tele! ¹⁰ Adalese soi pisime:

'Ka naredini ple andelende te arakhen tut,
¹¹ te akharen tut ko vasta te na khuve tut preja ko bar.'"

12 O Isus phenđa lese: “Hem akavai phendo ko Sveto lil:

‘Ma kušin e Gospode, te Devle.’ ”

13 I kad završinda đijekh kušnja, o beng cidinda pe olestar di nesavi aver prilika.

O Isus sikaj ani Galileja

14 I o Isus irinda pe ki regija Galileja ano zoralipe e Duhosoro, i šundilo o glaso olestar ko sa o krajo. 15 I sikavđa e manušen olende ano sinagoge hem inele pohvalime sarijendar.

E Isuse ispudinena taro Nazaret

16 I o Isus alo ki diz Nazaret kote barilo hem, palo plo adeti ko savato, đerdinda ki sinagoga. Uštino te čitini, 17 a ine lese dindo o lil e prorokosoro e Isaijasoro. Ov phravđa o lil hem arakhlja o than kaj inele pisime:

18 “O Duhoi e Gospodesoro upra mande,
adalese so pomazinda man
te vačerav o šukar lafi e
čororende.

Bičhalđa man te proglasinav e phandlende da ka oven oslobodime,
e kororende da ka irini pe lende o dikhiba,
e mučimende da ka oven slobodna,

19 te proglasinav o adžicerdo berš oti e Gospodesiri milost.”

20 Tegani phandlja o lil, irinda le e slugaste, i beštino te sikaj. I sare ani sinagoga dikhle ano leste.

21 A o Isus lelja te vačeri lende: “Avdive pherdile akala lafija save šunden tumare kanencar.”

22 I sare šukar vačerde olestar hem inele zadivime oto šukar lafija save iklile lesere mujestar, i vačerde: “Nane li ov e Josifosoro čhavo?”

23 A ov phenđa lende: “Čače ka vačeren maje akaja poslovica: ‘Doktore, sasljarkorkore tut!’ So

šundam so ulo ano Kafarnaum, čer hem akate, ano to than kaj bariljan.”

24 I phenđa: “Čače, vačerava tumende, nijekh proroko nane prihvratime ano plo than kaj barilo.

25 I čače, vačerava tumende, inele but udovice ano Izrael e Ilijase ano vreme, kad na pelo bršin trin berš hem šov masek i ulo baro bokhalipe ki sa i phuv. 26 I nijekhače olen dar na inele bičhaldo o Ilija sem e udovicače ki e abandijengiri diz Sarepta uzalo Sidon. 27 I inele but gubavci ano Izrael ano vreme e prorokosoro e Jelisejesoro, i nijekh olen dar na inele sasljardo, sem o Neman o Sirijco.”

28 I sare ani sinagoga pherdile holi kad šunde adava. 29 I uštine hem ispudinde le tari diz, i legarde le upre ko brego upro savo lengiri diz inele vazdime te šaj frden le odupral. 30 Ali o Isus nakhino maškar olende hem dželo.

O Isuse ispudini e demone e manušestar

31 I o Isus huljilo ani e galilejakiri diz Kafarnaum, i sikavđa e manušen ko savato. 32 I on inele zadivime lesere sikavibnaja adalese so lesoro vačeriba inele ano autoritet.

33 A adari, ani sinagoga, inele manuš opsednutime e demonesere bišukare duhoja hem oto sa o glaso vičinda: 34 “Oh, so mangeja amendar, Isuse Nazarećanine? Aljan li te uništine amen? Džanav ko tu injan: o Sveco e Devlesoro.”

35 Tegani o Isus ukorinda le: “Phand to muj hem ikljov olestar!”

I o demoni frdinda le ki phuv anglo sarijende, iklilo olestar hem ni hari na dukhavđa le.

36 I sare but začudinde pe hem vačerde jekh avereja adahar: “Savo li vačeriba adava da ano autoritet hem ano zoralipe naredini e bišukare duhende te ikljon i onda ikljona?”

37 I o glaso e Isusestar šundilo ko sa o pašutne thana.

O Isus sasljari e Petresere sasuja hem bute averen

³⁸ O Isus iklilo tari sinagoga hem dželo ko čher e Simonesoro. E Simonesere sasuja inele bari jag. I on zamolinde le te sasljari la. ³⁹ I o Isus terdino uzalo late, naredinđa e jagaće hem oj muklja la. I odmah uštini hem lelja te poslužini len.

⁴⁰ Kad o kham huljilo, sarijen kolen inele namborme manuša oto razna nambormipa, ande len koro Isus. A ov upra đijekheste olendar čhivđa ple vasta hem sasljarđa len.

⁴¹ A butendar da ikliše o demonja vičindoj hem vačerindoj: "Tu injan o Čhavo e Devlesoro!"

O Isus pretinđa len hem na muklja lenđe te vačeren adalese so džande dai ov o Hrist.

⁴² Kad dislilo, o Isus iklilo tari diz hem dželo ko jekh čučo than. I but džene rodinde le. Ale đi leste hem na muklena le ine te džalfse olendar.

⁴³ A ov phenđa lenđe: "I ko avera dizja valjani te vačerav o šukar lafi oto carstvo e Devlesoro adalese so zako adava injum bičhaldo."

⁴⁴ I o Isus nastavinđa te propovedini ano e judejakere sinagoge.

5

O Isus vičini e prvone učenikonen

¹ A jekhvar but džene gurinde pe uzalo Isus te šunen o lafi e Devlesoro, a ov terdino uzalo e Galilejakoro jezero. ² I dikhlja duj čamcija uzalo jezero savendar ikliše o manuša kola dolena mačhen adalese so thovena ine pumare mreže. ³ I đerdinđa ano jekh čamco, kova inele e Simonesoro, i zamolinđa le te cidel pe hari e phuvjatar, i bešindoj ano čamco, sikavđa e narodo.

⁴ A kad završindja o vačeriba, phenđa e Simonese: "Dža e čamcoja ko hor hem frden tumare mreže te šaj dolen mačhen." ⁵ A o Simon phenđa: "Gospodarona, sa i rat trudinđam amen i ništa na dolinđam, te tu pheneja, ka frdav o mreže." ⁶ I kad čerde adava, dolinde sa edobor mačhen i lengere

mreže lelje te pharavdon. ⁷ I vastencar mothovde pumare amalende, kola inele ko aver čamco, te aven te pomožinen lenđe. I on ale hem pherde soduj čamcija edobor da lelje te pherdon pani.

⁸ A kad dikhlja adava o Simon o Petar, pelo ko kočija anglo Isus vačerindoj: "Dža mandar, Gospode, me injum grešno manuš!" ⁹ Adalese so i dar prelelja ole hem sarijen kola inele oleja zbog o baro doliba e mačhengoro. ¹⁰ Adahar da i dar dolinđa e Jakove hem e Jovane, e Zevedejesere čhaven, kola inele e Simonesere amala.

I o Isus phenđa e Simonese: "Ma dara! Od akana manušen ka dole."

¹¹ I kad ikalde o čamcija upri phuv, ačhavde sa hem dzele palo leste.

O Isus sasljari e gubavco

¹² I jekhvar o Isus inele ki nesavi diz, i nekotar anglo leste iklilo manuš pherdo gubaja. So dikhlja e Isuse, pelo anglo leste mujeja đi phuv hem molinđa le vačerindoj: "Gospode, te mangeja, šaj te sasljare man!"

¹³ I o Isus pružinđa plo vas, dolinđa le hem phenđa: "Mangava, ov sasljarđo!" I otojekhvar i guba cidinđa pe olestar. ¹⁴ Tegani naredinđa lese: "Ma vačer nikase akalestar, nego dža mothov tut e sveštenikose hem de žrtva zako to očistiba, sar so naredinđa o Mojsije, zako svedočanstvo olenđe."

¹⁵ A o glaso e Isusestar šundola ine sa po dur, i but džene čedena pe ine te šunen le hem te oven sasljarde oto pumare nambormipa. ¹⁶ A ov cidela pe ine ko čuče thana hem molini pe.

E Isuse isi pravo te oprostini o grehija

¹⁷ I jekh dive o Isus sikavđa ano jekh čher, a o fariseja hem o učitelja e Zakonestar, kola ale oto sa e galilejakere hem judejakere gava hem oto Jerusalem, beštine adathe. A o zoralipe e Gospodesoro inele upro Isus te sasljari. ¹⁸ I nesave manuša ande upri nosiljka jekhe manuše

kova našti ine te phirel ni te mrdini. Mangle te anen le andre hem te čhiven le anglo Isus. ¹⁹ I adalese so taro narodo našti ine te arakhen kotar te anen le andre, uklinde upro čher, ćerde rupa ko tavani hem adathar mukle le sa e nosiljkaja ko maškar anglo Isus.

²⁰ I kad o Isus dikhlja lengiri vera, phenđa: “Manušeja, oprostimei će te grehija!”

²¹ I o fariseja hem o učitelja e Zakonestar pućle pe ana pumende: “Kovai akava so hulini? Ko šaj te oprostini o grehija sem o jekh Devel?”

²² A o Isus džandā lengere mislija, i phenđa lenđe: “Sose adahar mislinena? ²³ Soi po lokhe te phenel pe: ‘Oprostimei će te grehija’ ili te phenel pe: ‘Ušti hem phir’?” ²⁴ Ka dokažinav tumenđe da man, e Čhave e manušesere, isi pravo ki phuv te oprostinav o grehija.” Tegani phenđa e manušese kova našti ine te phirel: “Tuće vaćerava! Ušti, le ti nosiljka hem dža ćhere!”

²⁵ I o manuš odmah uštino anglo lende, lelja i nosiljka hem dželo ćhere slavindoj e Devle. ²⁶ I sare začudinde pe, hvalinde e Devle, pherdile dar hem vaćerde: “Avdive dikhljam bare ćudesija!”

O Isus alo te vićini e grešnikonen ko pokajiba

²⁷ I palo adava, o Isus iklilo adathar hem dikhlja e cariniko palo anav Levije sar bešela ko than kotar ćedela pe o porez, i phenđa lese: “Phir pala mande!” ²⁸ I ov uštino, aćhavđa sa hem dželo palo leste.

²⁹ I o Levije spreminda lese baro hajba pese ano ćher, hem adari inele but carinici hem avera kola beštine olencar uzalo astali. ³⁰ Tegani o fariseja hem lengere učitelja e Zakonestar lelje te buninen pe vaćerindoj e Isusesere učenikonenđe: “Sose tumen hana hem pijena e carinikonencar hem avere grešnikonencar?”

³¹ I o Isus phenđa lenđe: “E sastenđe na valjani doktori, nego e nambormenđe. ³² Me na aljum te vićinav ko pokajiba e pravednikonen, nego e grešnikonen.”

E Isusesoroi sikaviba nevo

³³ A on phende lese: “E Jovanesere e Krstiteljesere učenici but postinena hem molinena, adahar hem e farisejengere učenici, a te učenici hana hem pijena.”

³⁴ A o Isus phenđa lenđe: “Sar šaj te terinen e mladoženjasere amalen te postinen kadi olencar o mladoženja? ³⁵ Ali ka aven o dive kad o manuša ka len lendar e mladoženja. Tegani, ko adala dive, ka postinen.”

³⁶ I vaćerđa lenđe akaja uporedba: “Niko na sivela o kotor e neve fostanestar ko purano fostani sar te pherel i rupa; adalese so hem o nevo ka pharavđol, a ko purano naka avel o kotor e nevestar. ³⁷ I niko na ćhorela i nevi mol ano purane morćha. Te ćerđa pe adahar, kad i nevi mol ka zrełoni, ka pharaj o morćha hem ka ćhordol, a o morćha ka oven uništtime. ³⁸ Nego, i nevi mol valjani te ćhorel pe ano neve morćha. ³⁹ I nijekh, kova pilja i purani, na mangela i nevi, adalese so vaćeri: ‘dovoljnoi i purani’.”

6

O Isus po baro hem oto savato

¹ Ko jekh savato o Isus nakhino maškaro njive. A lesere učenici ćedinde e đivesoro klaso, morde le vastencar hem hale.

² Tegani nesave fariseja phende: “Sose ćerena adava so palo Zakoni na tromal pe ko savato?”

³ O Isus phenđa lenđe: “Na ćitinden li ano Sveto lil adava so ćerđa o David kad bokhalile ov hem okola so inele oleja? ⁴ Đerdinda ano ćher e Devlesoro, lelja hem halja o posvetime maro, savo nikase na inele muklo te han sem e sveštenikonenđe, hem ćak dinda le okolende so inele oleja te han.”

⁵ I phenda lende: “Me, o Čhavo e manušesoro, injum gospodari e savatesoro.”

O Isus sasljari ko savato

⁶ Ko aver savato, o Isus đerdinda ki sinagoga hem sikavđa. I adari inele jekh manuš kasoro desno vas inele šuko. ⁷ Tegani o učitelja e Zakonestar hem o fariseja posmatri-nena le ine te dikhen na li ko savato ka sasljari, sar te šaj tužinen le.

⁸ A ov džanda lengere mislija hem phenda e manušese kas inele šuko vas: “Ušti hem terđov ko maškar!”

I ov uštino hem terdino.

⁹ A o Isus phenda lende: “Te pučav tumen: so tromal pe te čerel pe ko savato: šukaripe ili bišukaripe? Te spasini pe o dživdipe ili te uništini pe?”

¹⁰ I dikhindoj ano sarijende, phenda lese: “Pružin to vas!”

I ov čerđa ađahar hem lesoro vas ulo sasto. ¹¹ A o fariseja hem o učitelja e Zakonestar pherdile bari holi hem vačerde maškara pumende so šaj te čeren e Isusese.

O Isus birini dešuduje apostolen

¹² Adala dive, o Isus dželo ki gora te molini pe. I nakhavđa sa i rat ani molitva e Devlese. ¹³ Kad dislilo, vičinda kora peste ple učenikonen hem birinda olendar dešudujen, kolen vičinda apostolja:

¹⁴ e Simone kole vičinda Petar, hem lesere phrale e Andreja, e Jakove

hem e Jovane,

e Filipe

hem e Vartolomeje,

¹⁵ e Mateje

hem e Toma,

e Jakove e Alfejesere čhave

hem e Simone kovai vičime Zilot,

¹⁶ e Juda e Jakovesere čhave, hem e Juda e Iskariote, kova ulo izdajniko.

O Isus sikaj oto bahtalipe hem oto pharipe

¹⁷ I o Isus huljindoj olencar, terdino ko ravno than. A adari inele sa edobor lesere učenici hem but

narodo taro but thana e judejakere, đi hem tari diz Jerusalem, hem taro e tiresere hem e sidonesere pašutne thana savei uzalo more. ¹⁸ Ale te šunen le hem te oven sasljarde oto pumare nambormipa. A saslile hem okola kolen mučinde o bišukar duhija. ¹⁹ I sa o manuša rodinde te pipinen le adalese so baro zoralipe ikljola ine olestar hem sasljari sarijen.

²⁰ I o Isus dikhlja ano ple učenici, i lelja te vačeri:

“Bahtale injen tumen o čorore, adalese soi o carstvo e Devlesoro tumaro!

²¹ Bahtalei okola kolai akana bokhale, adalese so o Devel ka čaljari tumen!

Bahtalei okola kola akana rovena, adalese so ka asan!

²² Bahtale injen kad o manuša mrzina tumen, kad odbacinena tumen, uvredinena tumen

hem lađarena tumen da injen bišukar adalese so verujinena ana mande, ano Čhavo e manušesoro!

²³ Tegani radujinen tumen hem ripinen oto bahtalipe, adalese so adžiceri tumen bari nagrada ko nebo! Adalese so, ađahar čerena ine hem lengere pradada e prorokonencar.

²⁴ Ali jao tumende e barvalende, adalese so već leljen tumari uteha!

²⁵ Jao tumende kola akana injen čaljarde, adalese so ka oven bokhale! Jao tumende kola akana asana, adalese so ka tugujinen hem ka roven!

²⁶ Jao tumende kad sa o manuša vačerena šukar tumendar, adalese so ađahar vačerena ine hem lengere pradada e hovavne prorokonendar.”

Mangen tumare neprijatelj

27 "A vačerava tumenđe so šunena: Mangen tumare neprijatelj! Čeren šukaripe okolende so mrzinena tumen! 28 Blagoslovinen okolen so dena tumen armanja! Molinen tumen okolende so čerena tumenđe bišukaripe! 29 Okolese kova khuveta tut ki čham, irin hem aver čham. Okolese kova lela to ogrtači, ma zabranin te lel tutar hem o gad. 30 De đijekhese kova rodela tutar nešto, hem te neko lela okova soi klo, ma rode adava palal. 31 I sar so mangena avera te čeren tumenđe, adahar čeren tumen olende.

32 Te mangena samo okolen kola tumen mangena, savi pohvala šaj te dobinen? Adalese so hem o grešnici mangena okolen kola olen mangena. 33 Adahar da, te čerden šukaripe okolende kola tumenđe čerena šukaripe, savi pohvala šaj te dobinen? Hem o grešnici čerena adahar. 34 Te dinden ko zajam love okolende kastar adžicerena te irinen tumenđe, savi pohvala šaj te dobinen? Hem o grešnici dena ko zajam jekh averese te šaj irini pe lende edobor.

35 Nego, mangel tumare neprijatelj, čeren lende šukaripe hem den len ko zajam bizo nisavo adžiceriba te irini pe tumenđe adava! I o Devel ka del tumen bari nagrada. I ka oven čhave e Najbaresere, adalese soi ov šukar hem premalo nezahvalna hem premalo bišukar. 36 Oven milosrdna sar soi milosrdno tumaro Dad kovai ano nebo!"

O Isus sikaj te na sudina averen

37 "Ma sudinen hem čače naka sudini pe tumenđe! I ma osudinen hem čače naka oven osudime! Oprostinen hem ka oprostini pe tumenđe! 38 Den hem ka del pe tumenđe: mera šukar, pritiskime, tresime hem prepherdi ka čhivel pe tumenđe ki angali. Adalese so, sava meraja merinena, esavkaja ka merini pe tumenđe."

39 I vačerda lende akaja uporedba: "Šaj li o kororo te legari e korore? Na li soduj ka peren ki rupa? 40 Nane o učeniko upreder o učitelj. I đijekh kovai sikavdo sa, ka ovel samo sar plo učitelj.

41 A sose dikheja i trunka ani jakh te phralesiri, a i greda ani ti jakh na primetineja? 42 Sar šaj te phene te phralese: 'Phrala, aš te ikalavtar i trunka oti jakh', a korkoro na dikheja i greda ani ti jakh? Dujemujengereja, najangle ikal i greda te jakhatar, i tegani šukar ka dikhe te ikale i trunka te phralesere jakhatar."

So ikljola oto šukar hem oto bišukar vilo

43 "Nijekh šukar kaš na dela bišukar plod, sar so nijekh bišukar kaš na dela šukar plod. 44 Adalese so đijekh kaš pendžari pe palo lesoro plod. Sar so džanen, o smokve na čedena pe oto kare ni o drakha na čedena pe oti kupina. 45 E šukare manuše isi šukaripe ano vilo, i adahar, ple vilestar ikali šukaripe, a o bišukar manuš ple vilestar ikali bišukaripe. Adalese so e manušesoro muj vačeri adava sojai lesoro vilo pherdo."

E Isusesoroi sikaviba šukar temelji

46 "Sose vičinena man: 'Gospode, Gospode!', a na čerena okova so vačerava? 47 Đijekh kova avela mande hem šunela mle lafija hem čerela len, ka mothovav tumenđe upra kastei: 48 Ovi upro manuš kova čerindoj plo čher handlja hem čerda hor, čerda o temelji upro bar hem vazdinda o čher. I kad ale o panja, i len khuvda ko adava čher, ali našti ine te potresini le adalese soi čerdo šukar.

49 A okova kova šunđa mle lafija, a na čerda len, ovi upro manuš kova čerda plo čher ki phuv bizo temelji, ko savo khuvda i len hem otojekhvar peravda le, i oto čher uli bari ruševina."

7

E kapetanesiri zorali vera

¹ A kad o Isus završinda plo vačeriba anglo narodo, đerdinda ki diz Kafarnaum. ² A jekhe rimljanengere kapetane, kova inele upreder šel vojnici, ine sluga kova inele namborme, anglo meriba, a ceninda le. ³ I kad o kapetani šunđa e Isuse, bičhalđa koro leste nesave jevrejengere starešinen te pučen le te šaj avel te sasljarari lesere sluga.

⁴ A kad ale koro Isus, šukar zamolinde le vačerindoj: "Ov zaslužini te čere lese adava, ⁵ adalese so mangela amare narodo, a čerđa amende hem sinagoga."

⁶ I o Isus dželo olencar.

A kad inele paše uzalo čher, o kapetani bičhalđa lese ple amalen vačerindoj: "Gospode, ma mučintut, adalese so na injum dostojno te đerdine maje ko čher. ⁷ Adalese na dikhljum man dostojno te avav đitute. Nego samo naredin hem mlo sluga ka ovel sasto. ⁸ Adalese so hem me injum manuš talo autoritet, hem isi man vojnici teleder mande. I jekhesse vačerava: 'Dža!', i ov džala. A averese vačerava: 'Ava!', i ov avela. A mle slugase vačerava: 'Čer adava!', i ov čerela."

⁹ A kad o Isus šunđa adava olestar, iznenadinda pe, irinda pe nakoro narodo kova džala ine palo leste hem phenđa: "Vačerava tumende, na arakhljum nijekhe ano Izrael te ovel le esavki vera."

¹⁰ I kad okola kola inele bičhalde irinde pe čhere, arakhle e sluga saste.

O Isus vazdela taro mule e udovicakere čhave

¹¹ Na but palo adava, o Isus dželo ki diz savi vičime Nain. Oleja džele lesere učenici hem but narodo. ¹² A kad alo paše uzalo udar e dizjakoro, reslja e dizutnen sar legarena e mule čhave, kova inele jekhoru pe dajaće koja inele udovica. But dizutne džana ine e dajaja te parunen e čhave.

¹³ I kad dikhlja la o Gospod, pelo lese žal olaće hem phenđa laće: "Marov!"

¹⁴ I alo paše hem dolinda pe upro nosilja, i tegani okola so akharde terdine.

A o Isus phenđa: "Terneja, tuće vačerava, ušti!"

¹⁵ I o mulo beštino hem lelja te vačeri, i o Isus dinda le lesere dajaće.

¹⁶ Tegani sare darandile hem slavinde e Devle vačerindoj: "Baro proroko iklilo maškar amende!" hem: "O Devel alo te pomožini ple narodose!"

¹⁷ I adava šundilo ki sa i phuv e jevrejengiri hem ko sa o pašutne thana.

O Isus vačeri dai čaće o Jovan proroko

¹⁸ I sa adava e Jovanese e Krstiteljesse vačerde lesere učenici. Tegani o Jovan vičinda kora peste nesave dujen ple učenikonendar ¹⁹ hem bičhalđa len koro Gospod o Isus vačerindoj: "Tu li injan adava kova valjani te avel ili te adžičera avere?"

²⁰ I adala manuša ale koro Isus hem phende: "O Jovan o Krstitelj bičhalđa amen kora tute vačerindoj: "Tu li injan adava kova valjani te avel ili te adžičera avere?" "

²¹ Baš tegani o Isus sasljarda buten oto nambormipa, oto pharipa hem oto bišukar duhija, hem bute kororende dinda dikhiba.

²² Tegani o Isus phenđa e Jovanesere učenikonende: "Džan hem vačeren e Jovanese so dikhljen hem so šunden: o korore dikhena, o bange phirena, o gubavci čistinena pe, o kašuke šunena, o mule uštena, e čororende vačeri pe o Šukar lafi.

²³ I bahtaloi okova kova na našali pli vera ana mande."

²⁴ Kad e Jovanesere manuša džele, o Isus lelja te vačeri e narodose e Jovanestar: "So ikliljen ki pustinja te dikhen? I trska sava phudela i barval? ²⁵ Ili so ikliljen te dikhen? E manuše ano barvale šeja urjavde? Na! Okola ano skupa šeja hem so

živinena ano luksuz, eče tane ano palate. ²⁶ Ili so ikliljen te dikhen? E proroko? Oja, vačerava tumenđe, ovi po više oto proroko! ²⁷ Ovi okova kolestar pisime ano Sveto lil:

‘Ače, bičhalava mle glasniko angla tute,
kova ka pripremini će o drom.’

²⁸ Vačerava tumenđe: maškar okolende kolai bijande e đuvljendar nijekh nane po baro e Jovanestar, a o najtikoro e Devlese ano carstvo po baroi olestar.”

²⁹ I sa o manuša hem o carinici kola šunde adava, pendžarde dai e Devlesoro sikaviba ččikano, adaleja so krstinde pe e Jovanesere krstibnaja. ³⁰ A o fariseja hem o učitelja e Zakonestar odbacinde o plan e Devlesoro pumenđe. Oni adala so na mangle o Jovan te krstini len.

³¹ O Isus phenđa: “Kasar akana te uporedinav e manušen oti akaja generacija? Kasei slična? ³² Sličnai e čhavorende kola bešena ko trg hem vačerena jekh averese:

‘Bašaldam tumenđe veselo,
a na čhelden!
Dilabdam tužno,
a na runden!’

³³ Ađahar, kad alo o Jovan o Krstitelj, ni halja maro ni pilja mol, a phenena: ‘O demoni ano leste!’

³⁴ A kad aljum me, o Čhavo e manušesoro, hava hem pijava, a phenena: ‘Eče manuš halano hem mato, amal e carinikonengoro hem e avere grešnikonegoro!’ ³⁵ Ali i mudrost e Devlesiri dokažini pe sa lakere čhavendar.”

I grešnica pomazini e Isuse

³⁶ Nesavo farisej palo anav Simon vičinda e Isuse te avel te hal koro leste. Ov đerdinda e farisejese ko čher hem čhivđa pe uzalo astali. ³⁷ I eče, adari ali i đuvli kolaće džanda pe dai grešnica ani diz, adalese so šunđa da o Isus inele uzalo astali

e farisejese ko čher, i anda miris ko čaro savo inele čerdo oto šužo bar. ³⁸ I terdindoj palo lesere pre, runđa hem lelja te sampačeri lesere pre ple asvencar hem koslja len ple balencar. I tegani čumudinda lesere pre hem makhlja len miriseja.

³⁹ Kad adava dikhlja o farisej kova vičinda le, phenđa ana peste: “Tei akava manuš proroko, ka džanel ine koi hem savi akaja đuvli koja pipini le – dai grešnica.”

⁴⁰ A o Isus phenđa lese: “Simone, isi man nešto te vačerav će.”

A ov phenđa: “Učitelju, vačer!”

⁴¹ I o Isus phenđa: “Duj džene inele dužnici nesave manušese kova dela love ko zajam. Jekh dugujini lese panšel e rimljanengere denar-ija, a o dujto pinda. ⁴² Adalese so na ine len te irinen, ov oprostinda o dugo sodujenđe. Kova, onda, olendar više ka mangel le?”

⁴³ O Simon phenđa: “Mislinava da okova kase oprostinda više.” Tegani ov phenđa lese: “Oja, šukar phenđan.”

⁴⁴ Irinda pe nakori đuvli, i phenđa e Simonese: “Dikheja li akala đuvlja? Đerdindum tuće ko čher, pani mle prende na andan, a oj sampačerđa mle pre ple asvencar hem koslja len ple balencar. ⁴⁵ Na pozdravindan man čumudipnaja, a oj, sar đerdindum na ačhavđa te čumudini mle pre. ⁴⁶ Na makhljan mlo šero uljeja, a oj makhlja mle pre miriseja. ⁴⁷ Adalese phenava će: But mangipe mothovđa, adalese soi laće oprostime but grehija. A hari mangipe mothoj okova kolesei oprostime hari grehija.”

⁴⁸ A olaće phenđa: “Oprostimei će te grehija.”

⁴⁹ A o manuša kola inele uzalo astali lelje ana peste te vačeren: “Kovai akava so šaj hem o grehija te oprostini?”

⁵⁰ Tegani o Isus phenđa e đuvljaće: “Ti vera spasinda tut! Dža ano mir!”

8

O đuvlja kola džana ine palo Isus

¹ Palo adava, o Isus lelja te džal ko dizja hem ko gava vačerindoj o šukar lafi oto carstvo e Devlesoro. Oleja džeje hem o dešuduj apostolja ² hem nesave đuvlja kola inele sasljarde oto bišukar duhija hem oto nambormipa: i Marija vičimi Magdalena, kolatar ikalđa efa demonen, ³ i Jovana, i romni e Irodesere upravnikosiri e Huzesiri, i Suzana hem but avera. Adala đuvlja pumare loyencar kandle e Isuse hem lesere učenikonen.

O Isus vaćeri i priča oto sejači

⁴ Kad čedinda pe uzalo Isus baro narodo taro but dizja, ov vačerđa lende jekh priča: ⁵ "Iklilo o sejači te sejini. I sar frdela ine o seme, nesave zrnja pele ko drom, inele gazime hem o čiriklja sa halje len. ⁶ Nesave pele ko than kote inele hari phuv upro bara, i kad barile, šučile adalese so na ine len pani. ⁷ I nesave pele maškaro kare, o kare barile olencar hem tasavde len. ⁸ I nesave pele ki šukar phuv, barile hem ande bijandipe šel puti više." Kad vačerđa adava, vičinda: "Kas isi kana, nek šunel!"

Sostar vaćeri i priča oto sejači

⁹ Tegani lesere učenici pučle le so manglja te vaćeri adala pričaja. ¹⁰ A ov phenda: "Tumendei dindo te džanen o garavdipa oto carstvo e Devlesoro, a averende vaćerava ano priče, sar te šaj:

'anglo jača te na dikhen
hem anglo kana te na haljojen.'

¹¹ A akava i priča vaćeri: O se mei o lafi e Devlesoro. ¹² Nesavei manuša sar o drom ko savo pele o zrnja. Kad šunena o Lafi, avela o beng hem lela le lengere vilendar, sar te na poverujinen hem te na oven spasime. ¹³ A nesavei sar o than e barenar ko savo pele o zrnja. Kad šunena o Lafi, odmah lena le

radosno, ali nane len koreno. On nesavo vreme verujinena, ali kad avela o iskušenje otperena. ¹⁴ A nesavei sar o than maškaro kare ko savo pele o zrnja. Adalai okola kola šunena o Lafi, ali živinena ano brige, ano barvalipe hem ano zadovoljstvija e dživdipnasere, i ovena tasavde hem na anena šukar plod. ¹⁵ A nesavei sar i šukar phuv ki savi sejime o zrnja. Adalai okola kola e šukare hem e bimelale vileja šunena o Lafi hem ićerena le sa đikote na anena šukar plod."

O Isus vaćeri i priča oti svetiljka

¹⁶ "Niko na tharela i svetiljka te učhari la čareja ili te čhivel la talo than e pašljojbnasoro, nego čhivela la ko than zaki svetiljka te šaj dikhen o svetlost okola kola đerdinena. ¹⁷ Sa soi garavdo ka dičhol; sa soi čorale ka šundol. ¹⁸ Adalese pazinen sar šunena. Adalese so, kas isi, ka del pe lese pana, a kas nane, ka lel pe lestar hem adava so mislini da isi le."

E Isusesiri čačikani porodica

¹⁹ A e Isusesiri daj hem lesere phralja avena ine nakoro leste, ali oto but narodo našti ine te aven đi oleste.

²⁰ A neko phenda lese: "Ti daj hem te phralja terđona avri hem mangena te dikhen tut."

²¹ A o Isus phenda: "Akalai mli daj hem mle phralja – kola šunena hem ćerena o lafi e Devlesoro."

E Isuse šunena hem i barval hem o panja

²² I jekh dive o Isus phenda ple učenikonende: "Te nakha ki aver strana oto jezero!"

I đerdinde ano čamco hem pođinde. ²³ A sar plovina ine, o Isus zasuča. I muklja pe jekh zorali barval upro jezero. O čamco lelja te pherđol pani i arakhle pe ani opasnost.

²⁴ I o učenici ale uzalo Isus hem džangavde le vačerindoj: "Gospodarona, Gospodarona, meraja!"

I o Isus uštino, naredinđa e barvaljaće hem e talasende te ačhon, i ačhile hem ulo mir.

²⁵ Tegani pučlja e učenikonen: “Kaj tumari vera?”

A on darandile hem začudime pučle jekh avere: “Kova šaj te ovel akava so naredini e barvaljende hem e panjese, a on šunena le?”

O Isus ispuđini e demonen e manušestar

²⁶ I resle ko krajo e gerasakoro savoi prekalo e Galilejakoro jezero.

²⁷ A kad o Isus iklilo ki phuv, reslja le nesavo manuš tari diz kova inele opsednutime demonencar. Sa edobor vreme inele nango hem na beštino ano čher, nego maškaro grobija.

²⁸ I kad dikhlja e Isuse, vrištinda, pelo anglo leste hem vičinda oto sa o glaso: “So mangeja mandar, Isuse, Čhaveja e Najbare Devlesereja? Molinava tut, ma mučin man!”

²⁹ (Adalese so o Isus već naredinđa e melale duhose te ikljol adale manušestar. Angleder, či hem kad o stražarija pazinena le ine hem phandena le ko lancija hem ko okovija, o manuš phagela len ine hem o demoni legari le ine ko čuče thana.)

³⁰ A o Isus pučlja le: “Sar to anav?”

I ov phenđa: “Legija”, adalese so but demonja đerdinde ano leste.

³¹ I zorale molinde le te na naredini lenđe te džan ki Beskrajno rupa.

³² A adari ko brego inele krdo oto bale save hana ine, i o demonja molinde e Isuse te mukel lenđe te đerdinen ano bale. I ov muklja lenđe. ³³ Tegani o demonja iklindoj e manušestar, đerdinde ano bale. I o bale prastandile taro brego ano jezero hem taslile.

³⁴ I kad okola so arakhena ine e balen dikhle so ulo, našle hem vačerde adalestar e manušende ani diz hem ano gava. ³⁵ Tegani o manuša ale te dikhen so ulo. Ale koro Isus hem arakhle e manuše, kolestar iklile o demonja, sar urjavdo hem saste gođaja bešela uzalo e Isusesere pre, i darandile.

³⁶ A okola so dikhle adava so ulo, vačerde averende sar o Isus sasljarđa e opsednutime manuše. ³⁷ I sa o narodo oto krajo e gerasakoro zamolinde e Isuse te džal olendar adalese so uklinda len bari dar. Tegani o Isus đerdinda ano čamco te irini pe palal.

³⁸ A o manuš, kolestar o Isus ikalđa e demonen, molinda e Isuse te džal oleja, ali o Isus bičhalđa le vačerindoj: ³⁹ “Irin tut te čhereste hem vačer sa so čerđa će o Devel.”

I o manuš dželo maškari sa i diz hem vačerđa so čerđa lese o Isus.

O Isus sasljari e namborma đuvlja hem vazdela taro mule e čhajorja

⁴⁰ A kad o Isus irinda pe ki aver strana oto jezero, but manuša inele radosna so dikhe le so avela, adalese so sare adžicerena le ine. ⁴¹ I dikh, alo o manuš palo anav Jair, kova inele vođa ani sinagoga. I perindoj anglo pre e Isusesere, phenđa: “Molinava tut, ava maje ano čher.” ⁴² Adalese so e Jairesiri jekhori čhaj, kola ine dešuduj berš, inele anglo meriba.

I sar o Isus džala ine palo Jair, o narodo gurini pe ano leste. ⁴³ A maškaro narodo inele jekh đuvli kolatar dešuduj berš thavdinda rat. Oj sa plo barvalipe dinda e doktorende, ali nijekh našti ine te sasljari la. ⁴⁴ Nakhini oto palal e Isusesere hem dolinda pe upro lesere fostanesoro krajo hem otojekhvar ačhilo te thavdel latar o rat.

⁴⁵ I o Isus pučlja: “Ko dolinda pe upra mande?”

A kad đijekh olendar phende: “Na injum me”, o Petar phenđa: “Gospodarona, sar te džana kad but džene čedinde pe hem gurinena pe uzala tute.”

⁴⁶ A o Isus phenđa: “Neko namerno dolinda pe upra mande. Osetinđum sar ikljola mandar o zoralipe.”

⁴⁷ A i đuvli dikhlja so našti te garaj pe, tresindoj oti dar ali hem peli mujeja či phuv anglo leste hem vačerđa anglo sa o manuša sose dolinda pe

upro leste hem sar otojekhvar inele sasljadi.

⁴⁸ A o Isus phenda laće: “Mli čhaj, ti vera sasljarđa tut. Dža ano mir!”

⁴⁹ Sar o Isus pana vaćeri ine adava, nesavo manuš taro čher e Jairesoro, e sinagogakere vođasoro, alo hem phenda: “Jaire, ti čhaj muli. Ma više mućin e učitelje.”

⁵⁰ A o Isus šunđa adava hem phenda e Jairese: “Ma dara! Samo verujin hem oj ka ovel sasljadi!”

⁵¹ I kad reslo ko čher, o Isus na muklja nikase te đerdini oleja, sem e Petrese, e Jovanese, e Jakovese hem e čhajorjakere dadese hem e dajaće.

⁵² A sare, kola već inele ano čher, runde hem tugujinde palo late.

A o Isus phenda: “Ma roven! Adalese so oj na muli, nego sovela.”

⁵³ I on asandile lese adalese so džande so muli.

⁵⁴ A o Isus dželo hem dolinda la taro vas hem vićinda: “Čhajorije, ušti!”

⁵⁵ I lakoro duho irinda pe ano late, i otojekhvar uštini, a o Isus naredinda te den la nešto te hal. ⁵⁶ I lakoro dad hem lakiri daj inele but začudime, a o Isus naredinda lenđe te na vaćeren nikase so ulo.

9

O Isus bićhali e apostolen te vaćeren o evanđelje hem te sasljaren

¹ A o Isus vićinda e dešuduje apostolen hem dinda len zoralipe hem autoritet upro sa o demonja hem te sasljaren o nambormipa. ² I bićhaldža len te propovedinen oto carstvo e Devlesoro hem te sasljaren e nambormen.

³ I phenda lenđe: “Ma legaren tumencar ništa ko drom: ni štapi, ni torba dromese, ni maro, ni love, hem te na ovel tumen aver gad.

⁴ Sa đikote ačhove na ki nesavi diz, i đikote na džana adathar, bešen ano jekh čher. ⁵ Te na priminde tumen nesave dizutne, ikljoven tari adaja diz hem tresinen i prašina tumare preNDAR sar znako zako zoralo odbiba.”

⁶ I on dzele taro gav ko gav, vaćerindoj o Šukar lafi hem sasljarindoj e nambormen ko sa o thana.

O Irod zbunime

⁷ A o Irod, o vladari e Galilejakoro, šunđa sa so ulo i inele zbunime adalese so nesave vaćerde da o Jovan o Krstitelj uštino taro mule.

⁸ A avera vaćerde da o proroko o Ilija mothovđa pe ki phuv, a nesave avera vaćerde da taro mule uštino nesavo proroko taro purano vreme.

⁹ A o Irod phenda: “Me čhindum e Jovanesoro šero. A kovai onda akava kastar sa adava šunava?”

I manglja te dikhel e Isuse.

O Isus parvari više oto pandž hiljade manušen

¹⁰ I kad o apostolja irinde pe koro Isus, vaćerde lese sa so ćerde. I o Isus legarđa len peja hem cidinda pe olencar nakori diz vićime Vitsaida te šaj oven korkore. ¹¹ Ali o narodo šunđa adava i dželo palo lende. A o Isus dodžaćerđa len šukar, vaćerđa lenđe oto carstvo e Devlesoro hem sasljarđa okolen kase adava valjandža.

¹² A kad lelja te perel i rat, o dešuduj apostolja nakhle đi o Isus hem phende lese: “Te muke ine e manušen te šaj džan ko pašutne gava hem thana kote šaj te arakhen nešto hajbnase hem than sojbnase. Adalese so injam akate ko čučo than kaj nane ništa.”

¹³ A o Isus phenda lenđe: “Den len tumen nešto hajbnase!”

A on phende: “Ali isi amen samo pandž mare hem duj maće. Mangeja amendar te dža te čina hajbnase zako sa akava narodo?”

¹⁴ Adari inele đi ko pandž hiljade murša. Tegani o Isus phenda ple ućenikonende:

“Čhiven len te bešen ko kupe po pinda.”

¹⁵ I on ćerde adahar, hem čhivde sarijen te bešen. ¹⁶ O Isus lelja o pandž mare hem e duje maćen, dikhlja nakoro nebo, zahvalinda e Devlese zako hajba, phaglja len hem

dinda ko učenici te podelinen len e manušenđe. ¹⁷ I sare hale đikote na čalile. A palo adava, dešuduj korpe čedinde pe okolestar so ačhilo oto hajba.

O Petar phenela dai o Isus o Hrist

¹⁸ Jekhvar kad o Isus korkoro molinda pe, oleja inele lesere učenici. Ov pučlja len: "So phenena o manuša, ko injum me?"

¹⁹ A on phende: "Nesave manuša phenena da tu injan o Jovan o Krstitelj, a avera phenena da tu injan o proroko o Ilija, a nesave avera phenena da tu injan jekh oto avera proroci taro purano vreme kova uštino taro mule."

²⁰ Tegani o Isus pučlja len: "A so tumen phenena, ko injum me?"

O Petar phenda: "Tu injan o Hrist, kole o Devel bičhalđa!"

O Isus vačeri ple meribnastar

²¹ A o Isus zorale naredinda e učenikonende te na vačeren nikase dai ov o Hrist. ²² I phenda: "Me, o Čhavo e manušesoro, valjani but te patinav. O starešine, o šerutne sveštenici hem o učitelja e Zakonestar naka prihvatinen man. Ka ovav mudardo, ali o trito dive ka uštav taro mule."

Sar te ovel pe e Isusesoro učeniko

²³ I o Isus phenda sarijenđe: "Ko mangela te džal pala mande, mora te ačaj pe ple dživdipnastar hem te lel plo krsto taro dive ko dive hem te phirel pala mande. ²⁴ Adalese so, ko mangela te spasini plo dživdipe, ka našali le, a ko našali plo dživdipe zbog mande, ka spasini le. ²⁵ So vredini e manušese hem sa i phuv te ovel olesiri, a našali ili upropastini korkoro pes? ²⁶ Adalese ko lađala mandar hem mle lafendar, hem me, o Čhavo e manušesoro, ka lađav olestar kad ka avav ani mli slava hem ani slava e Dadesiri hem e svetone anđelengiri. ²⁷ A čače vačerava tumende, isi nesave akate maškara tumende kola naka meren đikote na dikhena o carstvo e Devlesoro."

E Isusesiri slava mothovela pe ki gora anglo trin učenici

²⁸ Đi sar ofto dive palo adava so phenda lende, o Isus lelja peja e Petre, e Jovane hem e Jakove i dželo ki gora te molini pe. ²⁹ I sar molini pe ine, lesoro muj ulo averčhane hem lesere šeja ule but parne hem sjajna. ³⁰ I dikh, nekotar iklile duj manuša hem lelje te vačeren oleja. Adala inele o Mojsije hem o Ilija. ³¹ On mothovde pe ano baro sjaj hem vačerde oleja e meribnastar savo adžiceri le ano Jerusalem.

³² A o Petar hem okola so inele oleja, zasuće. Kad uštine, dikhle e Isuse ano baro sjaj hem e duje manušen sar terđona oleja.

³³ I kad lelje o Mojsije hem o Ilija te ciden pe e Isusestar, o Petar phenda e Isusesi: "Gospodarona, šukari amende so injam akate. Te čera trin šatorja: jekh tuće, jekh e Mojsijase hem jekh e Ilijase." Na džanda so vačeri.

³⁴ Sar vačeri ine adava, iklilo jekh oblako savo učarđa len. A on, kad učarđa len o oblako, darandile.

³⁵ I šundilo glas taro oblako savo vačerđa: "Akavai mlo Čhavo, kole birinđum! Ole šunen!"

³⁶ I palo adava so šundilo o glas, o učenici dikhle samo e Isuse korkore. I trainde, hem tegani pana nikase na vačerde adalestar so dikhle.

O Isus ikali e bišukare duho e čhavorestar

³⁷ Tejsato dive, kad o Isus hem o trin učenici huljile tari gora, baro narodo alo te dikhel e Isuse.

³⁸ I dikh, nesavo manuš taro narodo lelja te vičini: "Učitelju, moli nava tut te pomožine mle čhavese, adalese soi maje jekhoru! ³⁹ O bišukar duho but puti prelela le hem otojekhvar vrištini; frdela le ano grčevija hem ikljola lestar pena taro muj; uništini le hem jedva ačaj le. ⁴⁰ I molinđum te učenikonen te ispuđinen e bišukare duho mle čhaveštar, ali on našti ine te čeren adava."

⁴¹ A o Isus phenða: “O, biverakiri hem rumimi generacijo! Pana kobor valjani te ovav tumencar hem te trpinav tumen? Ana te čhave akari!”

⁴² I sar o čhavoro avela ine ði o Isus, o demoni frdinða le ki phuv ano grčevija. A o Isus naredinða e bišukare duhose te cidel pe e čhavorestar, sasljarða e čhavore hem dindða le palal ko dad. ⁴³ Tegani sare inele začudime so dikhle e Devlesoro baro zoralipe.

O Isus dujto puti vačeri ple meribnastar

Sar sare čudinena pe ine zako adava so čerða o Isus, ov phenða ple učenikonende: ⁴⁴ “Šunen šukar akala lafija: Me, o Čhavo e manušesoro, valjani te ovav predime ano vasta e manušengere.”

⁴⁵ Ali o učenici na halile so o Isus manglja te vačeri adaleja. Adava inele olendar garavdo sar te na haljovent le, a darandile te pučen le so adaleja manglja te vačeri lende.

O poniznai najbare ano carstvo e Devlesoro

⁴⁶ A o učenici lelje maškara pumende te raspravinen kovai olen-dar najbaro. ⁴⁷ A o Isus džandða soi lende ki godi, lelja jekhe čhavore, čhivða le uzala peste, ⁴⁸ i phenða lende: “Đijekh kova primini akale čhavore zbog maje, man primini. A đijekh kova man primini, primini e Devle kova bičhalða man. Adalese so, ko maškara tumende pes dikhela sar najtikore, ovi najbaro.”

Kova nane protiv tumende, ovi tumencar

⁴⁹ A o Jovan phenða e Isuse: “Gospodarona, dikhlijam nesave manuše sar ano to anav ispudini e demonen e manušendar. Amen na muklijam lese te čerel adava, adalese so na džala amencar pala tute.”

⁵⁰ A o Isus phenða lese: “Muken le te čerel adava, adalese so okova kova nane protiv tumende, ovi tumencar!”

O Isus na mangela te uništini e Samarijanconen

⁵¹ A kad inele paše o dive e Isusesere te ovel vazdime ko nebo, ov zorale odlučinða te džal ko Jerusolim. ⁵² I bičhalða nesave glasnikonen angla peste. I on dzele hem đerdinde ko nesavo gav ani regija Samarija te pripreminen le e Isuse. ⁵³ Ali o gavutne na mangle e Isuse adalese so džande da džala ko Jerusolim.

⁵⁴ A dikhindoj adava o učenici o Jakov hem o Jovan, pučle e Isuse: “Gospode, mangeja li te phena te huljel taro nebo i jag hem sa te tharel len?”

⁵⁵ A o Isus irinða pe hem ukorinða len. ⁵⁶ I ov hem lesere učenici dzele ko aver gav.

Nane lokho te ovel pe e Isusesoro učeniko

⁵⁷ I sar o učenici hem o Isus džana ine dromeja, nesavo manuš alo hem phenða e Isuse: “Ka džav tuja kaj god tu džaja.”

⁵⁸ A o Isus phenða lese: “E lisicen isi jazbine hem e čirikljen gnezdija, a man, e Čhave e manušesere nane kaj te pašljarav mlo šero.”

⁵⁹ A avere manušese phenða: “Phir pala mande!”

A ov phenða: “Aš najangle, Gospode, te parunav mle dade, i ka džav pala tute.”

⁶⁰ Tegani o Isus phenða lese: “Muk o mule te parunen ple mulen, a tu dža vačer oto carstvo e Devlesoro.”

⁶¹ A aver manuš phenða: “Ka phirav pala tute, Gospode, ali aš najangle te džav te pozdravinav man mle čherutnencar.”

⁶² A o Isus phenða lese: “Nijekh kova dolela pe upro plugo te orini i onda dikhela napala, nane korisno zako carstvo e Devlesoro.”

10

O Isus bičhali e eftavardešu duje učenikonen

¹ Palo adava, o Gospod o Isus birinða avere eftavardešu duje

učenikonen hem bičhalđa len duj po duj angla peste ko sa o dizja hem o thana ko save ov manglja te džal.

² Angleder so te džan, o Isus phenđa lenđe: “I žetvai bari, a hari bućarne te čeden. Adalese, molinen e gospodare oti žetva te bičhali e bućarnen ki žetva pli. ³ Džan! Ače, bičhalava tumen sar bakroren maškaro ruva. ⁴ Ma legaren tumencar kesa e lovencar, ni torba dromese, ni buđeri obuća. I ma našalen tumaro vreme ađahar so ka terđoven te pozdravinen nekasar odrumal.

⁵ I kad đerdinena ko nesavo čer, prvo vaćeren: ‘Mir akale čhereste!’ ⁶ Te adari bešela o manuš kova mangela mir, tegani o mir, savese tumen molinena, ka ačhol oleja; a te na manglja mir, tumaro mir ka irini pe tumenđe. ⁷ Kad avena ko nesavo čer, ma palo adava nakhen ko avera čera. Ačhoven ko jekh than, han hem pijen adava so o čerutne ikalena angla tumende, adalese so o bućarno zaslužini pli plata.

⁸ I ki savi diz đerdinena, a o dizutne priminena tumen, han okova so ikalena angla tumende. ⁹ Sasljaren e nambormen adari hem vaćeren sarijenđe: ‘Alo tumenđe paše o carstvo e Devlesoro!’ ¹⁰ A ki savi diz đerdinena, a o dizutne na priminena tumen, iklindoj ko glavna droma e dizjakere, vaćeren: ¹¹ ‘Hem i prašina tumara dizjakiri, savi dolinđa pe ko amare pre, amen kosaja la sar znako zako zoralo odbiba. Ali te džanen da o carstvo e Devlesoro alo paše!’ ¹² Vaćerava tumenđe da ko dive oto baro sudo, po lokhe ka ovel e manušenđe tari Sodoma negoli e manušenđe tari adaja diz.”

O Isus ukorini e dizjen save na pokajinde pe

¹³ “Jao tumenđe, manušalen taro Horazin! Jao tumenđe, manušalen tari Vitsaida! Te oven ine čudesija maškaro manuša taro Tir hem taro Sidon save ule maškara tumende, pana angleder ka bešen ine ano šeja

oto kanaj hem ka čhoren pepeo upro pumare šere sar te mothoven da kajinena pe. ¹⁴ Ali e manušenđe taro Tir hem taro Sidon ka ovel po lokhe ko Sudo negoli tumenđe. ¹⁵ A tumen, manušalen taro Kafarnaum, na li đī o nebo ka vazden tumen? Đī o than e mulengoro isi te peren.

¹⁶ Tegani phenđa e učenikonenđe: Ko šunela tumen, man šunela, a ko odbini tumen, man odbini. A ko odbini man, odbini e Devle kova bičhalđa man.”

O eftavardešu duj učenici irinena pe koro Isus

¹⁷ Kad o eftavardešu duj učenici irinde pe oto drom radosna, phende e Isusese: “Gospode, hem o demonja pokorinena pe amende ano to anav!”

¹⁸ A o Isus ko adava phenđa lenđe: “Dikhljum e Sotone sar perela taro nebo sar munja. ¹⁹ Eče, dindum tumen vlast te gazinen upro sapa hem o škorpije hem upro sa o zoralipe e neprijateljeseoro hem ništa naka ovel tumenđe. ²⁰ Ali ma edobor radujinen tumen zako adava so o bišukar duhija pokorinena pe tumenđe, nego više radujinen tumen adalese soi tumare anava zapisime ano nebo.”

O Isus hvalini e Dade

²¹ I tegani o Isus radujinđa pe ano Sveto Duho hem phenđa: “Hvalinava tut, Dade, Gospode e nebosoro hem e phuvjakoro, so garavđan akava okolendar kola pes dikhena sar mudronen hem džanden, a mothovđan okolende kolai sar čhavore. Oja, Dade, džanav da ćerđan adava adalese so ađahar mangljan.

²² Mlo Dad sa muklja maje ko vasta. Niko na džanel e Čhave, sem o Dad; hem niko na džanel e Dade, sem o Čhavo hem okola kolende o Čhavo mangela te mothoj le.”

²³ Tegani irinđa pe nakoro učenici hem samo olende phenđa: “Blago e jačhenđe save dikhena adava so

tumen dikhena! ²⁴ Vačerava tumende da but proroci hem carija mangle te dikhen akava so tumen dikhena, ali na dikhle; hem mangle te šunen okova so tumen šunena, ali na šunde!”

I priča oto šukar Samarijanço

²⁵ I dikh, jekh dive sar o Isus sikaj ine, nesavo učitelj e Zakonestar uštino te pučel le nešto sar te iskušini le, i pučlja: “Učitelju, so valjani te čerav te dobinav o večno dživdipe?”

²⁶ A o Isus phenđa lese: “Soi pisime ano e Mojsijasoro zakoni? So čitineja adari?”

²⁷ I ov phenđa e Isusese:
“Mang e Gospode te Devle sa te vileja,
sa te dušaja, sa te zoralipnaja
hem sa te gođaja;
hem mang te pašutne sar korekore tut.”

²⁸ Tegani o Isus phenđa lese: “Šukar phenđan. Čer ađahar hem ka živine.”

²⁹ Ali o učitelj e Zakonestar manglja te opravdini pe i pučlja e Isuse: “A koi mlo pašutno?”

³⁰ A ko adava, o Isus phenđa lese akaja priča: “Nesave manuše, sar huljela ine tari diz Jerusalim ki diz Jerihon, dolinde o čora. On lelje lestar sa, di o šeja. Zorale marde le, i dže, a o manuš pašlilo ko drom hem na džanda pese.

³¹ Na nakhlo but, i nekotar adale dromeja sar huljela ine nesavo svešteniko, dikhlja adale manuše hem nakhino oti aver strana.
³² Ađahar da nesavo levit: alo di adava than kote o manuš pašljola, dikhlja le i nakhino oti aver strana adale dromesiri.

³³ A inele nesavo Samarijanço savo džala ine adale dromeja. Kad reslja di ko than kote o manuš pašljola, dikhlja le, i pelo lese žal olese. ³⁴ Tegani o Samarijanço alo di o manuš, čhorda ulje hem mol upro lesere rane te kosel len hem pačarda len. I čhivđa le upro plo her

hem legarđa le ki gostionica, i adari brininda pe olestar. ³⁵ Tejsato dive o Samarijanço ikalđa duj srebrna kovanice hem dinda ko manuš kasiri inele i gostionica hem phenđa lese: “Brinin tut akale manušestar, i sa so ka trošine buderi, ka irinav će kad ka irinav oto drom.”

³⁶ Tegani o Isus pučlja e učitelj e Zakonestar: “So tu pheneja? Kova akale trinendar mothovđa pe sar pašutno okolese kole dolinde o čora?”

³⁷ A ov phenđa: “Okova kova mothovđa lese milosrđe.”

Tegani o Isus phenđa lese: “Oja, hem tu dža hem čer ađahar!”

O Isus kori Marta hem i Marija

³⁸ I sar o Isus hem lesere učenici džana ine dromeja nakoro Jerusalim, đerdinde ko nesavo gav. Adari živinda nesavi đuvli palo anav Marta. Oj priminda len kora peste ko čher. ³⁹ Ola inele phen palo anav Marija, koja beštini uzalo e Gospodesere e Isusesere pre hem šunđa lesoro lafi.

⁴⁰ A i Marta sa ki sig dikhela ine te kandel, i ali uzalo Isus hem pučlja le: “Gospode, tu li na dikheja adava so mli phen muklja man korkora te kandav? Phen laće te pomožini maje.”

⁴¹ A o Gospod phenđa laće: “Martto, Martto! Brinineja tut hem uznemirineja tut zako but so, ⁴² a samo jekh valjani. I Marija izabirinda okova soi po šukar, i adava naka lel pe latar.”

11

O Isus sikaj e učenikonen sar te molinen pe

¹ I kad jekhvar o Isus zavřinda e molitvaja, jekh lesere učenikonendar phenđa lese: “Gospode, sikav amen te molina sar so o Jovan o Krstitelj sikavđa ple učenikonen.”

² Tegani o Isus phenđa lende: “Kad molinena, vačeren:

'Dade, to sveto anav barjardo te ovel!

To carstvo te avel!

³ De amen avdive o maro savo valjani amende đijekh dive!

⁴ Oprostin amende amare grehija sar so hem amen oprostinja dijekhesse kova grešinda premala amende!

Hem cide amen taro iskušenje!' "

⁵ Tegani o Isus phenda lenđe: "Zamisljen da ki ekvaš i rat džana koro tumaro amal te phenen lese: 'Amala, te de man trin mare, i ka irinav će. ⁶ Mlo amal alo oto drom kora mande, a nane man so te ikalav anglo leste!' ⁷ A ov od andral te phenel: 'Ma uznemirin man! O udarai phandle, a mle čhavore već pašlile mancar hem sovena. Našti akana te uštav te dav tut!' ⁸ Vačerava tumenđe: te na uštino te del le adalese soi lesoro amal, ka uštel hem ka del le sa so valjani adalese so lesere amale nane lađ te ovel uporno.

⁹ Vačerava tumenđe: Mangen hem ka del pe tumenđe! Roden hem ka arakhen! Khuven hem ka phravel pe tumenđe! ¹⁰ Adalese so đijekh kova mangela, primini; hem kova rodela, arakhi; hem kova khuvela, ka ovel lese phravdo.

¹¹ A kova dad tumendar: kad lesoro čhavo ka rodel lestar ine mače, ka del le sape? ¹² Ili kad ka rodel jaro, ka del le škorpija? ¹³ Kad tumen, kola injen bišukar, džanen te den šukar darija tumare čhavenđe, kobor više tumaro Dad taro nebo ka del e Svetone Duho okolende kola rodona olestar."

O Isus kandela pe e Devlesere zoralipnaja, a na e bengesere

¹⁴ I jekh dive o Isus ispudinđa e demone kova čerela ine jekhe manuše te našti vačeri. Kad iklilo o demoni, o manuš lelja te vačeri. I o narodo inele zadivime,

¹⁵ ali nesave olendar vačerde: "E Veelzevulesere, e demonengere šerutnesere, zoralipnaja ispudini e demonen!"

¹⁶ A avera iskušinde e Isuse ađahar so rodinde lestar znako taro nebo.

¹⁷ Ali o Isus džanda lengere mislija, i phenda lenđe: "Đijekh carstvo savoi ana peste podelime ka propere, hem o čher ano savo nane sloga ka perel. ¹⁸ Tei e Sotonesoro carstvo ana peste podelime, sar onda pana trajini? Akava vačerava adalese so tumen phenena da e Veelzevulesere zoralipnaja ispudinava e demonen. ¹⁹ A te me e Veelzevulesere zoralipnaja ispudinava e demonen, kasere zoralipnaja tumare učenicu ispudinena len? Adalese on ka dokažinen tumenđe da na injen u pravu. ²⁰ Ali te me e Devlesere zoralipnaja ispudinava e demonen, onda o carstvo e Devlesoro alo maškara tumende."

O Isus po zoralo e Bengestar

²¹ O Isus phenda hem akava: "Kad okova kovai zoralo hem naoružime pazini plo čher, lesoro barvalipei osigurime. ²² Ali kad avela o po zoralo lestar, ka pobedini le hem ka lel lestar o oružje upro savo inole nada hem ka delini plencar adava so lelja e bizoralestar.

²³ Ko nane mancar, ovi protiv mande. I ko na čedela mancar, ov čhorela."

O Isus upozorini da o bišukar duho šaj te irini pe ano manuš

²⁴ Tegani o Isus phenda: "Kad o bišukar duho ikljola taro manuš, džala ko šuke thana rodindoj kote šaj te odmorini. Kad na arakhi le, vačeri: 'Ka irinav man ko čher kotar ikliljum.' ²⁵ I irinđa pe hem arakhlja o čher šulavdo hem names-time. ²⁶ Tegani džala hem lela efta avere duhen po bišukaren pestar hem đerdinena ano adava manuš hem ačhovea adari. I ko kraj adale manušese ovela po bišukar nego angleder."

Blagoslovime i o poslušna e Devlese

²⁷ I sar o Isus vačeri ine adava, nesavi đuvli oto narodo vičinda:

“Bahtali i đuvli koja akharda tut ano vodi hem dinda tut čuči!”

²⁸ A o Isus phenda: “Po bahtalei okola so šunena o lafi e Devlesoro hem čerena le!”

O Isus po baroi e Jonastar hem e Solomonestar

²⁹ Sar čedela pe ine po baro narodo, o Isus lelja te vačeri: “Akajai generacija bišukar. Rodela mandar znako, ali nisavo znako naka del pe laće sem adava so inele e prorokose e Jonase. ³⁰ Sar so adava so ulo e Jonaja inele znako e manušenđe kola živinde ki diz Niniva, ađahar hem so ka ovel mancar, e Čhaveja e manušesereja, ka ovel znako akala generacijaće.

³¹ Ko dive oto baro sudo, i carica koja angleder vladinda ki južno phuv ka uštel hem ka osudini e manušen oti akaja generacija, adalese so tari durutni phuv ali te šunel e Solomonesiri mudrost, a akatei tumencar neko po baro e Solomonestar, a tumen na mangena te šunen! ³² Ko dive oto baro sudo, o manuša kola živinde ani purani diz Niniva ka ušten protiv akaja generacija hem ka osudinen la, adalese so on pokajinde pe kad o Jona propovedinda, a akatei tumencar neko po baro e Jonastar, a tumen pana na pokajinden tumen!”

E Isusesoroi sikaviba svetlost e manušenđe

³³ “Niko na tharela i svetiljka hem te čhivel la ko garavdo than ili talo čaro, nego čhivela la ko than zaki svetiljka te šaj dikhen o svetlost okola kola đerdinena. ³⁴ Ti jakhi sar svetiljka te telose. Kadi ti jakh šukar, sai to telo osvetlime. A kadi ti jakh bišukar, hem to teloi ani tomina. ³⁵ Adalese, pazin da o svetlost so mislineja dai ana tute nane tomina. ³⁶ Tei sa to telo pherdo oto svetlost, bizo jekh kotor oti tomina, tegani sa to dživdipe ka ovel osvetlime sar kad i svetiljka osvetlini tut ple svetloja.”

O Isus kritikujini e verakere vođen soi pobožna samo od avrijal

³⁷ Kad o Isus vačerđa adava, nesavo farisej vičinda le te hal maro koro leste. I o Isus đerdinda lese ko čher hem čhivđa pe uzalo astali. ³⁸ A o farisej dikhindoj adava, čudinda pe so o Isus, palo adeti, na thovđa ple vasta angleder o hajba.

³⁹ A o Gospod o Isus phenda lese: “Oja, tumen o fariseja kosena i šolja hem o čaro od avrijal, a pherđen len tumara pohlepaja hem bišukaripnaja. ⁴⁰ Hulavonalen! Nane li o Devel okova kova čerđa e manuše, kova džanel le hem od avrijal hem od andral? ⁴¹ Nego, den e čororende sar milostinja okova so isi tumen andre, hem sa ka ovel tumenđe čisto.

⁴² Ali jao tumenđe e farisejenđe so dena e Devlese desetak oto začinja: oti nana, oti ruta hem oto sa o povrće, a ačhavđen te čeren averenđe okova soi pravedno hem te mangel e Devle. Valjani te den o dešto kotor, ali na troman te bistren te čeren adava soi po bitno.

⁴³ Jao tumenđe e farisejenđe so volinena te bešen ko anglune thana ano sinagoge hem so volinena kad o manuša, pherde poštujiba premala tumende, pozdravinena tumen ko trgija. ⁴⁴ Jao tumenđe adalese so injen sar o bioznačime grobija upra savende o manuša phirena, a na džanen.”

⁴⁵ Tegani nesavo oto učitelja e Zakonestar phenda e Isusese: “Učitelju, tu hem amen vredineja adale lafencar.”

⁴⁶ A o Isus phenda: “Jao hem tumenđe, učiteljalen e Zakonestar! Čhivena upro manuša pharipa but phare te akharen ađahar so dena len pravilja save našti te iceren, a ni najeja na mangena te mrdinen te pomožinen lenđe te akharen adava pharipe.

⁴⁷ Jao tumenđe, adalese so vazdena spomenici e prorokonende kolen tumare pradada mudarde.

48 Adaleja mothovena da odobri-
nena adava so ćerde tumare
pradada: on mudarde len, a
tumen vazdena lenđe spomenici.

49 Adalese o Devel mudro vaćerđa
tumendar: ‘Ka bićhalav lenđe
prorokonem hem apostolen. Nekas
olendar ka mudaren, a nekas ka
progoninen.’

50 Akala generacijatar ka rodel
pe o rat sa e prorokonengoro savo
thavdińda pana taro ćeriba e sve-
tosoro, 51 pana taro rat e Aveljesoro
sa ġi o rat e Zaharijasoro, kova inele
mudardo maćkaro ųrtveniko hem i
svetinja ano Hram. Oja, vaćerava
tumende, akaja generacija ka ovel
osudime zako adava rat so thavd-
ińda!

52 Jao tumende, ućiteljalen e Za-
konestar! Adalese so e narodostar
garavġen o kljućo oto dųandipe. Ko-
rkore na ġerdinġen, a na mukljen
te ġerdinen ni okola kola mangle te
ġerdinen.”

53 I kad o Isus iklilo adathar, o
ućitelja e Zakonestar hem o fariseja
ani bari holi lelje te protivinen pe
hem te pućen le but so. 54 On dikhle
te dolen le ko bićukar lafi sar te ųaj
optuųinen le.

12

*O Isus vaćeri ple ućenikonende te
na oven dujemujengere*

1 I kad ćedinde pe nekobor hiljade
manuća, edobor but inele da ter-
dine jekh upra avereste, o Isus prvo
lelja te vaćeri ple ućenikonende:
“Arakhen tumen taro kvasco e
farisejengoro, te na oven dujemu-
jengere sar soi on. 2 Sa soi ćorale
ka otkrijini pe; sa soi garavdo ka
ćundol. 3 Adalese, sa so vaćerġen
ani tomına, ka ćundol ano svetlost;
hem so pohari vaćerġen ko kan ano
sobe, ka vaćeri pe taro krovija sare
te ćunen.”

*O ućenici na valjani te daran,
adalese soi dragocena e Devlese*

4 “Ali phenava tumende,
amalalen: ma daran okolendar kola
ćaj te mudaren samo o telo, adalese

so viće adalestar naka ųaj te ćeren
tumende. 5 A ka phenav tumende
kastar te daran: te daran taro Devel
kas palo mudariba isi zoralipe te
frdel ano pakao. Oja, vaćerava
tumende, olestar te daran!

6 Na biknena pe li pandų ćiriklja
zako samo duj najtikore kovanice? A
palem nijekh olendar nane bisterdi
anglo Devel. 7 A tumendei hem
ġijekh bal ko ųero dųendo. Adalese,
ma daran! E Devlese injen po drago-
cena negoli but ćiriklja!”

*O ućenici valjani te priznajinen e
Isuse anglo manuća*

8 “A vaćerava tumende: ġijekh
kova anglo manuća ka priznajini dai
mlo, me, o Ćhavo e manućesoro,
anglo anġelja e Devlesere ka priz-
najinav dai ov mlo. 9 A te odrekn-
ińda pe neko mandar anglo manuća,
hem me ka odrekninav man olestar
anglo anġelja e Devlesere. 10 I te
vaćerđa neko lafi protiv o Ćhavo e
manućesoro, ka ovel lese oprostime;
ali naka ovel oprostime okolese kova
hulini upro Sveto Duho.

11 A kad ka anen tumen anglo
sudo ko sinagoge, anglo vladarija
hem o vlastija, ma oven zabrinuta
sar hem soja te braninen tumen, so
te vaćeren! 12 Adalese so tegani
o Sveto Duho ka sikaj tumen so te
vaćeren.”

*I pića e bigoġakere barvale
manućestar*

13 Tegani neko oto narodo phenġa
e Isuseso: “Ućitelju, vaćer mle
phralese te podelini mancar o
nasledstvo.”

14 A o Isus phenġa lese:
“Manućeja, ko ćhivġa man te
ovav sudija ili delioco upra tu-
mende?” 15 Tegani phenġa sari-
jenġe: “Arakhen tumen hem ciden
tumen tari pohlepa. I sa edobor
barvalipe te ovel e manuće, lesoro
dųivdipe na avela oto adava so isi
le.”

16 Tegani o Isus phenġa lenġe
akaja pića: “Nesave barvale

manušesiri phuv bijanda but. ¹⁷ I ov mislinda pe ana peste: 'So te cerav? Nane man edobor baro than kote te chivav mli zetva.' ¹⁸ I phenda: 'Akava ka cerav! Ka peravav mle purane šupe hem ka vazdav po bare, i adathe ka chivav sa o div hem avera šukaripa. ¹⁹ Tegani ka vacerav mla dušace: Isi tut baro barvalipe bute beršende. Odmorin, ha, pi hem uživin!'

²⁰ Ali o Devel phenda lese: 'Hulavona! Akaja rat ka mere! A sa adava so spremindan, kasoro ka ovel?'

²¹ Ađahari okolese kova pese čedela barvalipe, a čororoi anglo Devel."

O Devel brinini pe zako ple učenici

²² Tegani o Isus phenda ple učenikonende: "Adalese vacerava tumende; ma oven zabrinuta zako tumaro dživdipe: ka ovel tumen li so te han; ni zako tumaro telo: ka ovel tumen li so te urjaven. ²³ Adalese soi o dživdipe po bitno e hajbnastar hem tumaroi telo po bitno e šejendar. ²⁴ Dikhen e gavranen! Ni sejinena ni čedena, nane len ni šupa kote te chiven o div, a palem o Devel parvari len. A tumen injen e Devlese po vredna e čirikljendar! ²⁵ A kova tumendar šaj adaleja so brinini pe te produžini hari plo dživdipe? ²⁶ Znači te našti ni adava najhari te ceren, sose onda brininena tumen zako bilo so aver?

²⁷ Dikhen o divlja luluđa sar barjona. Na cerena buti, čak na sive-nafse šėja, a vacerava tumende da ni o caro o Solomon, kova inele but barvalo, na inole edobor šuže šėja sar jekha olendar. ²⁸ Te o Devel ađahar šukar urjavela o biljke ko polje save avdive adari, a tejsa frdena pe ani jag, kobor li više tumende ka del šėja, tikora verakere manušalen! ²⁹ Tumen ma oven zabrinuta zako adava so ka han hem so ka pijen, ³⁰ adalese so adava rodna okola kola na džanen e Devlese. Tumaro Dad, o Devel,

džanel da valjani tumende sa adava. ³¹ Nego roden o carstvo e Devlesoro, a ov ka del tumen sa adava so valjani tumende!

³² Ma daran, mlo tikoro stado! Tumare Dadesiri volja inele te del tumen o carstvo.

³³ Bikninen so isi tumen hem o love den e čororende! Ceren tumende kese zako love save na propereha hem barvalipe ko nebo savo nikad na tikorini. Niko naka šaj te avel adari te čorel tumaro barvalipe hem nijekh moljco naka uništini le. ³⁴ Adalese so tumaro vilo ka ovel adari kaj tumaro barvalipe."

Oven uvek spremna zako e Isus-esoro aviba

³⁵ O Isus ple učenikonende phenda hem akava: "Oven spremna, urjavde zaki buti hem tumare svetiljke te oven tharde, ³⁶ sar sluge kola adžicerena ple gospodare te irini pe čhere taro bijav. Kad irini pe o gospodari hem kad khuvela ko udar, o slugei spremna te phraven lese. ³⁷ Blago okole slugende kolen o gospodari, kad ka avel, ka arakhi len džangale sar adžicerena le! Čače, vacerava tumende, ov, o gospodari, ka phandel pe i kecelja, ka bešljačeri len te han hem ka kandel len. ³⁸ Blago e slugende kolen o gospodari ka arakhi džangalen čak hem te alo ki ekvaš i rat ili anglo disljojba.

³⁹ Ali akava te džanen: te džanel ine o čerutno ko savo sati avela o čor, naka mukel lese ine te đerdini ko čer te čorel. ⁴⁰ Hem tumen oven spremna, adalese so o Čhavo e manušesoro ka avel tegani kad na nadinena tumen!"

⁴¹ Tegani o Petar pučlja e Isuse: "Gospode, vacereja li akaja pričā samo amende e učenikonende ili sarijende?"

⁴² O Gospod o Isus phenda: "Kovai, onda, verno hem mudro upravniko kas o gospodari ka čhivel upreder ple sluge te del len hajba ko vreme? ⁴³ Blago okole slugase kas lesoro gospodari, kad ka avel, ka

arakhi sar ćerela ađahar. ⁴⁴ Čaće vaćerava tumenđe, upreder sa o barvalipe plo ka čhivel le sar up-ravniko. ⁴⁵ A te vaćerđa adava sluga ana peste: 'Naka avel pana mlo gospodari' i lela te marel avere slugen, hem te hal, te pijel hem te maćol, ⁴⁶ lesoro gospodari ka avel ano okova dive hem okova sati kad naka adžićeri le, ka čhinel le ko ekvaš hem ka čhivel le maškaro nevernici.

⁴⁷ A okova sluga kova džanđa i volja ple gospodaresiri, a na inele spremno ili na ćerđa pali e gospodaresiri volja, but mariba ka hal. ⁴⁸ A okova kova na džanđa e gospodaresiri volja, a ćerđa nešto zako so zaslužini kazna, hari mariba ka hal. Kasei dindo but, but ka rodel pe lestar. Kasei poverime but, više ka rodel pe lestar."

E Isusesoro lafi ka anel podela

⁴⁹ Tegani o Isus phenđa: "Aljum te frđav jag e sudosiri ki phuv. So bi mangava ine već te ovel thardi! ⁵⁰ A valjani te nakhavav e patibnasoro krstiba. But maje pharo đikote adava na završini pe! ⁵¹ Mislinena da aljum te anav mir ki phuv? Na. Aljum te ćerav o manuša te ciden pe jekh averestar. ⁵² Adalese od akana, oto pandž ćherutne, trin ka oven ki mli strana, a duj ki aver ili duj ki mli strana, a trin ki aver. ⁵³ Ka uštel o dad upro ćhavo hem o ćhavo upro dad, i daj upri ćhaj hem i ćhaj upri daj, i sasuj upri bori hem i bori upri sasuj."

Valjani te pendžaren o znakija e vremenere

⁵⁴ Tegani o Isus vaćerđa e narodose: "Kad dikhena da o oblaci avena taro zapad, tegani phenena da ka perel bršin, i čaće perela. ⁵⁵ Kad phudela i barval taro jug, phenena da ka ovel tatipe, i ovela. ⁵⁶ Dujemujengere manušalen! Džanen te pendžaren o izgled e phuvjakoro hem e nebosoro; sar onda na džanen te pendžaren o znakija akale vremenere?"

⁵⁷ Tumen korkore valjani te pendžaren okova soi ispravno. ⁵⁸ Te neko legari tut ko sudo te tužini tut adalese so na irinđan lese o love, odrumal de sa tutar te mirine tut oleja angleder nego so resena adari. Te na ćerđan ađahar, ov šaj te vucini tut anglo sudija, a o sudija ka del tut ko manuš kova ka čhivel tut ano phandlipe. ⁵⁹ Vaćerava će da čaće naka ikljove adathar sa đikote na irineja đi i zadnjo para."

13

Sare valjani te pokajinen pe zako pumare grehija

¹ Ano adava vreme nesave manuša phende e Isuseso so o Pilat, o upravniko e rimesoro, naredinđa nesave Galilejci te oven mudarde sar anena ine žrtve ano Hram.

² A o Isus phenđa lenđe: "Tumen li mislinena da adala Galilejci, adalese so ađahar mudardile, inele po grešna sa avere Galilejconendar? ³ Na! Ali te na pokajinđen tumen, sarijen tumen ka adžićeri propast! ⁴ Ili okola dešu ofto upro kolende peli i kula ano Siloam hem mudarđa len, tumen li mislinena da on inele po bare grešnici sa e manušendar kola živinena ano Jerusalem? ⁵ Na! Ali te na pokajinđen tumen, sarijen tumen ka adžićeri propast!"

I priča oto kaš bizo plod

⁶ Tegani o Isus vaćerđa lenđe akaja priča: "Inele nesave manuše smokva sadime pese ano vinograd, i alo te rodel lakoro plod, ali ništa na arakhlja.

⁷ Tegani phenđa e vinogradarese: 'Aće, trin berš sar avava te rođav plod upri akaja smokva, ali na arakhava le. Čhin la! Sose te šučari i phuv?'

⁸ A ov phenđa: 'Gospodarona, aćhav la pana akava berš. Ka handav okolo late hem ka frđav laće đubravo, ⁹ i šaj đi berše ka anel plod. A te na bijanđa, ka čhine la.' "

O Isus sasljarji ko savato e đuvlja koja inele grbavo

¹⁰ I jekh savato sar o Isus sikaj ine ani jekh sinagoga, ¹¹ adari inele nesavi đuvli kola o bišukar duho čerela ine te ovel namborme. Oj inele grbavo dešu ofto berš hem nisar našti ine te ispravini pe.

¹² Kad o Isus dikhlja la, vičinda la kora peste hem phenda laće: “Đuvlije, oslobodimi injan taro to nambormipe!”

¹³ I čivđa ple vasta upro late, a oj otojekhvar ispravinda pe hem lelja te slavini e Devle.

¹⁴ Tegani e sinagogakoro vođa, holjame so o Isus sasljarđa ko savato, phenda e narodose: “Isi šov dive ano kurko ko save šaj te čerel pe buti! Ko adala dive aven hem oven sasljarde, a na ko savato!”

¹⁵ A o Gospod o Isus phenda lese: “Dujemujengere injen! Tumen li ko savato na phravena tumare guruve ili tumare here taro jasle te legaren le te pijel pani? ¹⁶ A akajai đuvli oto pleme e Avraamesoro kola o Sotoni ičerđa phandlja dešu ofto berš. Oj li na valjani te ovel phravdi taro akala lancija e nambormipasere ko savato?”

¹⁷ Kad phenda adava, lađandile sare kola inele protiv leste, a sa avera manuša radujinde pe zako sa o šukar čeriba save o Isus čerđa.

O carstvo e Devlesoro sar o tikoro seme savo ovela baro kaš

¹⁸ Tegani o Isus phenda: “Savesei slično o carstvo e Devlesoro? Soja te uporedinav le? ¹⁹ Sličnoi e semese oti gorušica save o manuš lelja hem frdinda pese ki bašta. Ov barilo hem ulo kaš, hem o čiriklja čerde gnezdija upro lesere granke.”

O carstvo e Devlesoro sar o kvasco savo čerela o humer te uštel

²⁰ I palem phenda: “Soja te uporedinav o carstvo e Devlesoro? ²¹ Sličnoi e kvascose save i đuvli lelja hem čivđa ano but baro čaro vareja, i ov čerđa sa o humer te uštel.”

Den sa tumendar te đerdinen ano carstvo e Devlesoro

²² I sar o Isus džala ine ple dromeja di ko Jerusalem, nakhela ine ko dizja hem ko gava hem sikaj e narodo.

²³ I neko pučlja le: “Gospode, samo li hari manuša ka oven spasime?”

A o Isus phenda lende: ²⁴ “Den sa tumendar te đerdinen maškaro tešno udar e nebosoro adalese so but džene, vačerava tumende, ka roden te đerdinen, ali naka šaj. ²⁵ Kad o čerutno ka uštel hem ka phandel o udar, ka ovel kasno. Tegani ka terđoven avri hem ka khuven ko udar vačerindoj: ‘Gospodarona, phrav amende!’ Ali ov ka phenel tumende: ‘Na džanav tumen kotar injen.’

²⁶ Tegani ka phenen: ‘Haljam hem piljam tuja, hem tu sikavđan ko amare dizjengere droma.’

²⁷ A ov ka phenel: ‘Na džanav tumen kotar injen. Ciden tumen mandar, sare tumen kola čerena bišukaripe!’

²⁸ Tegani ka ovel baro rojba hem krciba e dandengoro tari dukh kad ka dikhen e Avraame, e Isaake, e Jakove hem sa e prorokonen ano carstvo e Devlesoro, a tumen frdime avri. ²⁹ O manuša ka aven taro istok hem taro zapad, taro sever hem taro jug hem ka čiven pe uzalo astali ki gozba ano carstvo e Devlesoro. ³⁰ Ače, okola kolai akana prva tegani ka oven zadnja, a okola kolen akate dikhena sar zadnjonen adari ka oven prva.”

E Isusesei phare zako manuša taro Jerusalem

³¹ I tegani nesave fariseja ale koro Isus hem phende lese: “Dža akatar ko nesavo aver than, adalese so o caro o Irod mangela te mudari tut.”

³² O Isus phenda lende: “Džan hem vačeren adala lisicaće: ‘Ka ispudinav e demonen hem ka sasljarav avdive hem tejsa, a ko trito dive završinava mli buti.’ ³³ Ali avdive, tejsa hem prektejsa valjani

te džav mle dromeja, adalese so izgledini dai o Jerusolim than kote sa o proroci valjani te oven mudarde.

³⁴ Jerusalime, Jeruslime, tu savo mudareja e prorokonen hem frdeja bara upro okola kolai tumenđe bičhalde! But puti mangljum te čedav te manušen sar i khani ple piličken talo ple phaka, ali tumen na mangljen! ³⁵ Ače, to čher ka ovel napustime! I vačerava tumenđe da čače naka dikhen man đikote na phenena: 'Blagoslovime! okova kova avela ano anav e Gospodesoro!' "

14

O Isus anglo fariseja sasljari e namborme ko savato

¹ I ko jekh savato, o Isus inele vičime ko čher nesave farisejengere vođasoro te hal maro, i dželo. Sare so inele adari, šukar ine posmatrinenale, ² adalese so anglo leste inele nesavo namborme manuš kasere vasta hem o pre inele pherde pani.

³ I o Isus pučlja e učiteljen e Zakonestar hem e farisejen: "Palo e Mojsijasoro zakoni, tromal pe li te sasljari pe ko savato ili na?"

⁴ A on ništa na phende. Tegani o Isus čhivđa plo vas upro namborme manuš, sasljarđa le hem muklja le te džal. ⁵ A olenđe phenđa: "So mislinena tumaro čhavo ili tumaro guruv ko savato perela ano bunari, ini sigate ka ikalen le ine adathar?"

⁶ I na ine len so te phenen ko adava.

O Isus sikaj oti poniznost

⁷ Kad o Isus dikhlja sar o gostija kola ale te han rodenafse najšukar thana bešibnase, phenđa lenđe akaja pričā: ⁸ "Kad injan vičime nekase ko bijav, ma beš ko najšukar than, adalese so šaj maškaro vičime isi nesavo manuš kovai po baro tutar. ⁹ Tegani okova so vičindā tut ka phenel će: 'De to than akalese.' Tegani ka ove lađardo, i ka dža te dole o zadnjo than. ¹⁰ Nego, kad injan vičime, dža hem beš ko

zadnjo than. Kad ka dikhel tut okova so vičindā tut ka phenel će: 'Amala, ava beš ko po šukar than!' Tegani sa o gostija ka dikhen kobor injan poštujime. ¹¹ Adalese, ko pes povazdela, ka ovel peravdo; a ko ponizini pe, ka ovel povazdime."

¹² Tegani o Isus phenđa okolese so vičindā le: "Kad vičineja gostonen ko ručko ili ki večera, ma vičin samo te amalen, te phraljen, te familija, hem te barvale komšijen. Te vičindā olen, hem on tut ka vičinen ko hajba kora pumende sar te irinen će. ¹³ Nego, kad vičineja ko hajba, vičin e čororen, e sakatimen, e bangen hem e kororen. ¹⁴ Tegani ka ove blagoslovime, adalese so olen nane sar te irinen će. A o Devel ka irini će tegani kad ka vazdel e pravednikonen taro mule."

Nesave prihvatinena te aven e Devlese ki gozba, a nesave na

¹⁵ Kad adava šunđa jekh okolendar so beštine uzalo astali, phenđa e Isuses: "Bahtaloi okova kova ka hal maro ano carstvo e Devlesoro!"

¹⁶ A ko adava, o Isus phenđa lese: "Nesavo manuš čerđa bari gozba hem vičindā bute manušen. ¹⁷ I kad sa inele čerdo hajbnase, bičhalđa ple sluga te phenel e vičimende: 'Sai akana spremno. Aven!'

¹⁸ Ali jekh pala avereste lelje te phenen lese sose našti te aven. O prvo phenđa lese: 'Čindum njiva i valjani te džav te dikhav la. Molinava tut, vačer te gospodarese da adalese našti te avav.' ¹⁹ O dujto phenđa: 'Samo so čindum deše guruven i džava te dikhav sar ka orinen. Molinava tut, vačer te gospodarese da adalese našti te avav.'

²⁰ O trito phenđa: 'Samo so leljum romnja i adalese našti te avav.' ²¹ I o sluga irindā pe hem phenđa sa adava ple gospodarese. Tegani o gospodari holjandā i phenđa ple slugase: 'Sidar, ikljov ko droma e dizjakere hem ko trgija i ana akari e čororen, e sakatimen, e kororen hem e bangen.'

22 Kad o sluga čerđa adava, phenda: 'Gospodarona, čerđum ađahar sar so naredindan, ali pana isi thana.'

23 I o gospodari phenda lese: 'Ikljov avri tari diz ko droma hem ko staze hem terin e manušen te aven te ovel pherdo mlo čher. 24 Vačerava tumenđe da nijekh okole manušendar kola inele vičime naka hal ki mli gozba.'

E Isusesere učenci valjani te trpinen zbog olese

25 I but manuša džana ine dromeja palo Isus. Ov irinda pe nakoro lende hem phenda lende: 26 "Te neko mangela te ovel mlo učeniko, valjani te mangel man but više nego ple dade hem pla daja, pla romnja hem ple čhaven, ple phraljen hem ple phenjen, više nego plo dživdipe. Te na čerđa ađahar, našti te ovel mlo učeniko. 27 Ko na akhari plo krsto hem na džala pala mande, našti te ovel mlo učeniko.

28 Adalese so, ko tumendar ka lel ine te vazdel kula, a angleder adalestar te na bešel te računini o troško te dikhel ka šaj li te završini la? 29 Te samo čivđa o temelji, i na ačhola le love te završini di o kraj, sare kola ka dikhen adava ka asan lese 30 hem ka phenen: 'Akava manuš lelja te vazdel kula, a našti ine te završini la!'

31 Ili, kova caro kad džala te arakhi pe ko mariba avere caronencar, angleder adalestar na bešela te razmislini šukar ka šaj li ple deše hiljadencar te marel pe adaleja kova avela protiv leste ple biše hiljadencar? 32 Te našti, ka bičhali ple manušen koro aver caro, sar pana na alo paše, te pučen le savei o uslovija zako mir. 33 Ađahar da đijekh tumendar kova na mukela sa so isi le, našti te ovel mlo učeniko."

O učenci valjani te ačhoven verna sledbenici e Isusesere

34 Tegani o Isus phenda: "Šukari o lon. Ali te našalđa plo londipe, soja ov ka lonđari pe? 35 Esavko nane

šukar ni zaki phuv ni zako đubrivo, nego frdela pe. Kas isi kana te šunel, nek šunel!"

15

O Isus vačeri i priča oto našaldo bakro

1 But carinici hem prešunde grešnici čedena pe ine uzalo Isus te šunen le. 2 A o fariseja hem o učitelja e Zakonestar lelje te gundinen vačerindoj: "Akava primini kora peste e grešnikonen hem hala olencar."

3 Adalese o Isus phenda lende akaja priča: 4 "Te nekas tumendar isi šel bakre i jekh olendar našaldilo, so ka čerel? Ka ačhaj e enjavardešu enjen ko polje hem ka džal te rodel e našalde bakre sa đikote na arakhi le. 5 I kad ka arakhi le, ka radujini pe, ka čhivel le ko piče 6 hem ka legari le čhere. Tegani ka vičini ple amalen hem ple komšijen kora peste hem ka phenel lende: 'Radujinen tumen mancar! Arakhljum mle našalde bakre.' 7 Vačerava tumenđe, ađahar da ano nebo ka ovel po bari radost zako jekh grešniko kad pokajini pe nego li zako enjavardešu enja pravednici kolende na valjani pokajiba."

I priča oti našaldi kovanica

8 O Isus phenda hem akava: "Ili te nesava đuvlja isi deš srebrna kovanice, i jekh našali, so ka čerel? Ka tharel i svetiljka, ka šulaj o čher hem šukar ka rodel i kovanica đikote na arakhi la. 9 I kad ka arakhi la, ka vičini ple amalinjen hem ple komšiken kora peste hem ka phenel lende: 'Radujinen tumen mancar! Arakhljum i kovanica savi našaldum.' 10 Ađahar, vačerava tumenđe, ovela radost maškaro anđelja e Devlesere zako jekh grešniko kova pokajini pe."

I priča oto našaldo čhavo

11 I o Isus phenda: "Jekhe manuše ine duj čhave. 12 I o tikneder čhavo phenda ple dadese: 'Dade, de man

akana o kotor te barvalipnastar so pripadini maje.' I adahar o dad podelinda lende plo barvalipe.

¹³ I palo nekobor dive o tikneder čhavo čedinda sa so inole, dželo ki durutni phuv hem adari halja sa plo barvalipe adahar so živinda dilikane. ¹⁴ Kad trošinda sa o love, ulo baro bokhalipe ani adaja phuv i tegani na inole so te hal. ¹⁵ I dželo te čerel buti koro jekh manuš kova živinda adari. Adava manuš bičhalda le pese ko polje te arakhi balen. ¹⁶ O čhavo edobor inele bokhalo da manglja te hal adava so hana o bale, ali niko na dinda le čak ni adava.

¹⁷ A kad lelja te razmislini šukar, phenda ana peste: Mle dadesere bučarnen isi da buderi hajbnase, a me akate merava bokhatar! ¹⁸ Ka uštav hem ka irinav man koro mlo dad hem ka phenav lese: 'Dade, grešindum anglo Devel hem angla tute! ¹⁹ Na injum dostojno akana te vičinav man to čhavo. Molinava tut, le man sar jekhe bučarne te čerav buti kora tute.'

²⁰ I uštino hem lelja te džal koro plo dad. Pana sar inele dur, lesoro dad dikhlja le sar avela, pelo lese žal, prastandilo nakoro leste, zagrlinda le hem čumudinda le. ²¹ Tegani o čhavo phenda: 'Dade, grešindum anglo Devel hem angla tute! Na injum dostojno akana te vičinav man to čhavo.'

²² A o dad phenda ple slugende: 'Sig anen o najšužo ogrtači hem urjaven le! Čhiven lese i angrustik ko naj hem o sandale ko pre! ²³ Anen okole thuljarde telco te čhinen, te ha hem te veselina amen, ²⁴ adalese so akava mlo čhavo inele mulo, a akana dživdilo, inele našaldo, a akanai arakhlo.' I lelje te veselinen pe.

²⁵ A lesoro phureder čhavo čerela ine buti ki njiva. I ko iriba, sar avela ine paše uzalo čher, šunđa bašaliba hem čheliba. ²⁶ Tegani vičinda jekhe sluga te pučel le so ulo adava.

²⁷ O sluga phenda lese: 'To phral irinda pe čhere. To dad čhinda e thuljarde telco adalese so dikhlja le dživde hem saste.'

²⁸ I o phureder čhavo holjanda hem na manglja te đerdini ko čher. Tegani lesoro dad iknilo hem molinda le te đerdini. ²⁹ A ov phenda ple dadese: 'Ače, sa edobor berša sar robo kandava tut hem nikad na phagljum to lafi, a ni-jekhvar na dindan man ni buzore te šaj mle amalencar te veselinav man. ³⁰ A kad alo akava to čhavo, kova halja to barvalipe e kurvencar, tu čhinda lese thuljarde telco.'

³¹ A lesoro dad phenda lese: 'Mlo čhavo, tu stalno injan mancar. I sa soi mlo - kloj. ³² Ali, valjandam adahar te veselina amen hem te radujina amen adalese so akava, to phral, inele mulo, a akana dživdilo; inele našaldo, a akanai arakhlo!''

16

I priča oto nepošteno upravniko

¹ O Isus ple učenikonende vačerda: "Jekhe barvale manuše ine upravniko kole tužinde da halja lesoro barvalipe.

² I o barvalo vičinda le hem phenda lese: 'So šunava tutar adava? Ana maje o spisko kote pisindan mle lovendar adalese so našti više te čere buti kora mande sar upravniko!'

³ Tegani o upravniko phenda ana peste: 'So ka čerav kad mlo gospodari ka cidel man tari buti? Na injum edobor zoralo te handav, a lađava te prosinav. ⁴ Džanav so te čerav te šaj o manuša priminen man pumende ano čhera kad ka ovav cidime tari buti.'

⁵ I vičinda sa ple gospodaresere dužnikonen, i pučlja e prvone: 'Kobor aveja mle gospodarese?'

⁶ A ov phenda: 'Šel burija uljeja.' Tegani o upravniko phenda lese: 'Siđar le to lil kaj pisime kobor aveja lese hem čhiv da aveja lese pinda.'

⁷ I pučlja avere: 'A tu kobor aveja mle gospodarese?'

A ov phenda: 'Šel burija ðiveja.' I olese da phenda o upravniko: 'Le to lil hem čhiv da aveja lese ofto-vardeš.'

⁸ I o gospodari pohvalinda e nepoštenone upravniko so inele džando hem so adahar postupinda. Akava mothoj dai o manuša akale svetosere po džande ko postupci premalo okolende kolai slična olende, nego o manuša e svetlosere. ⁹ Vačerava tumende: čeren tumende amalen adahar so ka pomožinen lenđe akala phuvjakere barvalipnaja, te šaj, kad ka nakhel adava barvalipe, te oven primime ano večna čhera.

¹⁰ Kovai verno ano najtikore buća, ov ka ovel verno hem ano najbare; a kova nane pravedno ano najtikore buća, ov naka ovel pravedno hem ano najbare. ¹¹ Te na injen verna ano akala phuvjakoro barvalipe, ko ka mukel tumende ano vasta o čaćimasoro barvalipe? ¹² Te na injenle verna ano averesoro barvalipe, ko ka del tumen tumaro?

¹³ Nijekh sluga našti kandel duje gospodaren. Ili ka mrzini jekhe, a ka mangel e dujtone; ili jekhesa ka ovel poslušno, a e dujtone naka podnosini. Našti kanden hem e Devle hem o barvalipe."

¹⁴ Sa adava, so vačerða o Isus, šunde o fariseja kola but mangle o love, i asandile lese.

¹⁵ A o Isus phenda lenđe: "Tumen injen adala so čerena tumen pravedna anglo manuša, ali o Devel džanel tumare vile. Okova soi but vredno e manušenđe, adavai gadno e Devlese."

O lafi e Devlesoro isi le trajno autoritet

¹⁶ Tegani o Isus phenda: "O Zakoni e Mojsijasoro hem o Lila e prorokonengere sikavena ine e manušen ði o aviba e Jovanesoro, a od tegani propovedini pe o Šukar lafi taro carstvo e Devlesoro hem ðijekh nasilno ðerdini ano leste. ¹⁷ A palem, po lokhe o nebo hem i

phuv te nakhen, negoli jekh slovo oto Zakoni te properel.

¹⁸ Jekh primer: Kova tumendar ačaj pla romnja hem lela avera, čerela preljuba. Hem kova lela romnja kola o rom muklja, isto čerela preljuba."

Priča oto barvalo manuš hem oto Lazar

¹⁹ O Isus phenda: "Inele nesavo barvalo manuš kova urjela pe ine sa ano najšuže šeja hem taro dive ko dive hala ine sa najšukar habinja. ²⁰ Angli lesiri kapija sa ano čirevija pašljola ine nesavo čororo manuš palo anav Lazar. ²¹ Ov but manglja te čaljari pe e troškendar save perena ine taro astali e barvalesoro. Čak hem o đukle avena ine hem ližinena lesere čirevija.

²² Kad mulo o čororo, o anđelja legarde le e Avraamese ki angali. I o barvalo da mulo hem inele parume. ²³ I ano than e mulengoro, ano bare muke, o barvalo vazdinda ple jača hem odural dikhlja e Avraame hem e Lazare lese ani angali. ²⁴ Tegani vičinda: 'Dade Avraame, smilujin tut maje hem bičhal e Lazare te čhivel samo hari plo naj ano pani hem te avel te šudrari mli čhib, adalese so but injum mučime ani akaja jag.'

²⁵ A o Avraam phenda: 'Mlo čhavo, setin tut da primindan to šukaripe tuće ko dživdipe, a o Lazar plo bišukaripe. A akanai e Lazarese šukar akate, a tu mučineja tut. ²⁶ Sem adava, isi bari provalija maškar amende hem tumende i te manglja neko te nakhel akatar kora tumende ili adathar kora amende, naka šaj.'

²⁷ A o barvalo phenda: 'Onda molinava tut, dade Avraame, bičhal e Lazare mle dadese ko čher. ²⁸ Adari isi man pandž phralja. Nek o Lazar upozorini len, te na aven hem on ko akava than e mukengoro.'

²⁹ A o Avraam phenda: 'Isi len o Zakoni e Mojsijasoro hem o Lila e prorokonengere. Nek šunen olen!'

³⁰ A ov phenda: 'Nane adava dovoljno, dade Avraame! Ali te alo lende neko taro mule, ka obratinen pe.'

³¹ I o Avraam phenda lese: 'Te na šunde adava so pisinda o Mojsije hem o proroci, naka šunen ni te neko uštino taro mule.' "

17

O učenici valjanena te oven verna sluge e Devlesere

¹ O Isus phenda ple učenikonende: "O iskušnja mora te aven, ali jao okolese prekala kaste avena. ² Olese ka ovel ine po šukar ki men te ovel lese phandlo baro bar hem te ovel frdime ano more, nego te čerel jekh akale tikorendar te perel ano greh. ³ Arakhen tumen! Te to phral grešini, ukorin le, i te pokajinda pe, oprostini lese. ⁴ I te efa puti ko dive grešini premala tute hem efa puti avela kora tute hem vačeri će: 'Kajinav man', oprostini lese."

⁵ O apostolja phende e Gospodese: "De amen po bari vera!"

⁶ A o Gospod phenda: "Te isi tumen vera tikori sar zrno oti gorušica, ka phenen ine akale kaštese: 'Ikal tut taro koreno hem sadin tut ano more!' I ka šunel tumen ine."

⁷ Te phena da nekas tumendar isi sluga kova handela ili arakhi e bakren. I kad ov irini pe tari njiva, ko tumendar ka phenel lese: 'Siđar ava akari hem beš te ha maro'? ⁸ Na li, umesto adava, ka phenen lese: 'Čer maje te hav, phand tut i kecelja hem kande man đikote hava hem pijava, a palo adava tu ka ha hem ka pije'? ⁹ Na li ov zahvalini e slugase adalese so čerđa adava so ine lese naredime? Na. ¹⁰ Adahar hem tumen, kad čerena sa so naredinda tumende o Devel, vačeren: 'Amen injam sluge kolende na valjani te zahvalini pe! Čerđam samo soi amari buti!' "

O Isus sasljari deše gubavconen

¹¹ I sar o Isus džala ine nakori diz Jerusolim, nakhino maškari regija Samarija hem i regija Galileja. ¹² I sar đerdini ine ko nesavo gav, nakoro leste ale deš gubavci kola terdine po dur olestar ¹³ hem vičinde: "Isuse, Gospodarona, smilujin tut amende!"

¹⁴ Kad dikhlja len o Isus, phenda lende: "Džan hem mothoven tumen e sveštenikonende!"

I sar džana ine dromeja, saslike tari guba.

¹⁵ I jekh olendar kad dikhlja so saslike, irinda pe koro Isus slavindoj e Devle oto sa o glaso. ¹⁶ Pelo anglo lesere pre mujeja di phuv, zahvalindoj lese. A ov inele Samarijanco.

¹⁷ Tegani o Isus pučlja: "Na li deš saslike? A kaj pana okola enja? ¹⁸ Nijekh li olendar na aračhilo te irini pe hem te slavini e Devle, sem akava jekh kova čak nane ni Jevrejco?"

¹⁹ I phenda e manušese: "Ušti hem dža! Ti vera spasinda tut!"

O aviba e Devlesere carstvosoro

²⁰ Jekh dive o fariseja pučle e Isuse kad ka avel o carstvo e Devlesoro. O Isus phenda lende: "O carstvo e Devlesoro na avela e znakonencar saven ka šaj te dikhen pe. ²¹ Naka šaj te phenel pe: 'Ače akatei!' ili 'Eče adari!' Adalese soi o carstvo e Devlesoro maškara tumende!"

²² Tegani phenda ple učenikonende: "Avela o vreme kad ka mangan te dikhen samo jekh dive e Manušesere Čhavesoro, ali naka šaj te dikhen le. ²³ O manuša ka phenen tumende: 'Eče adari!' ili 'Ače akatei!' Ali ma džan adari hem ma prastan palo lende! ²⁴ Adalese so o aviba e Manušesere Čhavesoro ko lesoro dive ka ovel sar kad i munja činela taro jekh krajo e nebosoro, a svetlini ko dujto. ²⁵ Ali angleder adalestar valjani but te patini hem te ovel odbacime akala generacijatar."

²⁶ Hem sar so inele ano vreme kad o Noje živinda, adahar ka ovel hem ano vreme kad me, o Čhavo e

manušesoro, ka avav. ²⁷ O manuša hana ine hem pijena, lena pe hem dena pe sa di o dive kad o Noje đerdinda ki barka. Tegani alo o baro pani hem tasavđa sarijen.

²⁸ Ađahar da inele ano vreme kad o Lot živinda. O manuša ani diz Sodoma hana ine hem pijena, činena hem biknena, sadinena hem vazdena čhera. ²⁹ A ko dive kad o Lot ikliło tari Sodoma, odupral sar bršin peli jag hem sumpor hem mudarđa sarijen.

³⁰ Ađahar ka ovel hem ko dive kad o Čhavo e manušesoro ka mothoj pe. ³¹ Ko adava dive, ko ka ovel upro čher, a lesere stvarija ano čher, ma te huljel te lel len. Ađahar da, ko ka ovel ki njiva, ma te irini pe čhere palo ple stvarija.

³² Setinen tumen so ulo e Lotesere romnjaja! ³³ Ko dikhela te arakhi plo dživdipe, ka našali le, a ko našali plo dživdipe zbog mande, ka arakhi le.

³⁴ Vačerava tumenđe: ki adaja rat duj džene ka pašljon ani jekh soba; jekhe ka lel pe, a e dujtone ka ačaj pe. ³⁵ Duj đuvlja zajedno ka ćeren hajbnase; jekha ka lel pe, a e dujtona ka ačaj pe. ³⁶ [Duj murša ka ćeren buti ki njiva; jekhe ka lel pe, a e dujtone ka ačaj pe.]”

³⁷ I on pučle e Isuse: “Kaj, Gospode?”

A ov phenđa lende: “Kaj isi mulo telo, adari čedena pe o lešinarija.”

18

I priča oti udovica koja inele istrajno

¹ Tegani o Isus vačerđa ple učenikonenđe priča da uvek valjani te molinen pe hem te na odustajinen. ² Phenđa: “Inele nesavo sudija ani jekh diz. Na darandilo e Devlestar hem na ačhilo lese di o manuša. ³ A inele hem nesavi udovica ani adaja diz. Oj stalno avela ine koro leste hem molini le: ‘De man pravda anglo okova kova tužini man!’ ⁴ Ov jekh vreme na manglja te pomožini laće. Ali

kad nakhlo nesavo vreme, phenđa korkoro pese: ‘Iako na darava e Devlestar hem na ačhilo maje di o manuša, ⁵ ka dav pravda akala udovicaće, adalese so stalno avela kora mande, i te na avel više te dosadini man!’ ”

⁶ Tegani o Gospod o Isus phenđa: “Šunen šukar so phenđa o nepravedno sudija! ⁷ O Devel li naka del pravda ple izabirimende kola rat hem dive molinena le? Ov li ka ačaj len te adžiceren? ⁸ Vačerava tumenđe, ka del len pravda, hem adava sigate. Ali kad me, o Čhavo e manušesoro, ka irinav, ka arakhav li vera ki phuv?”

I priča oto farisej hem oto cariniko

⁹ Tegani o Isus vačerđa akaja priča okolende kola mislinde dai pravedna, a averen dikhle sar po tikoren pumendar: ¹⁰ “Duj manuša džele ko Hram te molinen pe: jekh inele farisej, a o dujto cariniko. ¹¹ O farisej, terdindoj, molinda ana peste ađahar: ‘Devla, hvala će so na injum sar avera manuša: čora, nepravedna, preljubnici ili sar akava cariniko. ¹² Postinava duj puti ano kurko hem dava desetak oto sa so zaradinava.’

¹³ A o cariniko, terdindoj odural, na manglja ni te dikhel nakoro nebo, nego khuvela pe ine ko gruđa oti tuga hem vaćeri: ‘Devla, smilujin tut maje, e grešnikose!’

¹⁴ Vačerava tumenđe: akava cariniko irinda pe čhere opravdime anglo Devel, a na o farisej! Adalese so ko pes povazdela, ka ovel peravdo; a ko ponizini pe ka ovel povazdime.”

O carstvo e Devlesoroj okolende kolai ponizna sar o čhavore

¹⁵ O manuša anena ine anglo Isus pumare tikore čhavoren te čhivel ple vasta upro lende. I kad o učenici dikhle adava, braninde lende.

¹⁶ Ali o Isus vičinda len angla peste vaćerindoj e učenikonenđe: “Muken e čhavoren te aven kora

mande hem ma braninen lenđe, adalese so esavkenđe pripadini o carstvo e Devlesoro! ¹⁷ Čače vačerava tumenđe, ko na primini o carstvo e Devlesoro sar o čavoro, naka đerdini ano leste.”

Pharoi e barvalenđe te đerdinen ko carstvo e Devlesoro

¹⁸ I nesavo šerutno e jevrejengoro pučlja e Isuse: “Učitelju šukareja, so valjani te ćerav te dobinav o večno dživdipe?”

¹⁹ A o Isus phenđa lese: “Sose vičineja man šukareja? Samoi jekh šukar – o Devel. ²⁰ O naredbe džane: ‘Ma ćer preljuba!’, ‘Ma mudar!’, ‘Ma ćor!’, ‘Ma svedočin hovavne!’, ‘Poštujin te dade hem te daja!’ ”

²¹ Tegani o šerutno phenđa: “Sa adava ićerava pana taro tikoripe.”

²² Ko adava, o Isus phenđa lese: “Pana jekh ačhola tut te ćere: biknin sa so isi tut, a o love de e ćororende i ka ovel tut barvalipe ano nebo. Tegani ava hem phir pala mande.”

²³ A ov kad šunđa adava, rastužisalo adalese so na manglja te biknel plo baro barvalipe.

²⁴ A kad dikhlja le o Isus sar rastužisalo, phenđa: “Kobori pharo e barvalenđe te đerdinen ko carstvo e Devlesoro! ²⁵ Po lokhei e kamilace te nakhel maškaro kan e suvjakoro nego e barvalese te đerdini ko carstvo e Devlesoro.”

²⁶ A o manuša kola šunde adava, phende: “Ko onda šaj te ovel spasime?”

²⁷ A o Isus phenđa lenđe: “So nane moguće e manušenđe, mogućei e Devlese.”

²⁸ O Petar phenđa: “Ače, amen sa ačhavdam te dža pala tute.”

²⁹ A o Isus phenđa lenđe: “Čače vačerava tumenđe, đijekh kova ačhavđa plo ćer, ili e romnja, ili e phraljen, ili e dade hem e daja, ili e čhaven zbog o carstvo e Devlesoro,

³⁰ ka primini po više ko akava sveto adalestar so ačhavđa hem ka primini o večno dživdipe ko sveto savo avela.”

O Isus trito puti vaćeri ple merib-nastar

³¹ O Isus cidinđa pe e dešuduje apostolencar ki strana hem phenđa lenđe: “Ače, džaja nakoro Jerusalem. Adari ka pherdol sa adava so o proroci pisinde ko Sveto lil mandar, e Manušesere Čhavestar. ³² Ka den man ko manuša kola nane Jevreja. On ka maren muj mancar, ka vredinen man hem ka čhungaren man. ³³ Ka šibinen man hem ka mudaren man, ali o trito dive ka uštav taro mule.”

³⁴ O učenici na halile ništa adalestar so o Isus vaćerđa lenđe. O znaćenje adale lafengoro inele garavdo olendar, i na džande sostar o Isus vaćeri.

O Isus sasljari e korore prosjako

³⁵ Kad o Isus alo paše uzali diz Jerihon, uzalo drom bešela ine nesavo kororo manuš hem prosini.

³⁶ Kad o kororo manuš šunđa sar o narodo nakhela, raspučlja pe soi adava. ³⁷ I phende lese so o Isus o Nazarećanin nakhela.

³⁸ Tegani o kororo vičinda: “Isuse, Čhaveja Davidesereja, smilujin tut maje!”

³⁹ A o manuša kola phirde anglo Isus vičinde upro leste te traini, ali ov pana po zorale vičinda: “Čhaveja Davidesereja, smilujin tut maje!”

⁴⁰ Tegani o Isus terdino hem naredinda te anen e korore anglo leste. I kad ande le, o Isus pučlja le: ⁴¹ “So mangeja te ćerav će?”

A o kororo phenđa: “Gospode, mangava te dikhav.”

⁴² I o Isus phenđa lese: “Dikh! Ti vera sasljarda tut.”

⁴³ I otojekhvar o kororo šaj ine te dikhel hem lelja te džal palo Isus slavindoj e Devle. I sa o manuša kola dikhle adava zahvalinde e Devlese.

19

O Isus džala koro Zakej o cariniko

¹ O Isus đerdinda ani diz Jerihon. I sar nakhela ine maškari diz, ² alo nesavo manuš palo anav

Zakej te dikhel le. O Zakej inele jekh taro šerutne e carinikonengere ani diz hem inele barvalo. ³ Ov pokušinda te dikhel koi adava o Isus, ali našti ine taro narodo adalese so inele pretičkoro. ⁴ Adalese prastandilo po anglal hem uklinda upro e smokvakoro kaš te šaj dikhel e Isuse adalese so džanda da valjani te nakhel adathar.

⁵ A kad o Isus reslo adari, dikhlja upre hem phenda lese: "Zakej, hulji sigate! Avdive valjani te ovav ano to čher."

⁶ I o Zakej huljilo sigate hem radosno priminda le pese ano čher.

⁷ Sa o manuša kola dikhle adava, lelje te gundinen, vačerindoj: "Dželo koro grešniko te bešel."

⁸ A o Zakej terdino hem phenda e Gospodese e Isusesese: "Ače, Gospode, ekvaš oto barvalipe mlo ka dav e čororende, a te nekaš hovavđum, ka irinav lese štar puti više."

⁹ A ko adava, o Isus phenda lese: "Avdive alo o spasenje ano akava čher, adalese soi hem akava manuš potomko e Avraamesoro. ¹⁰ Adalese so, me, o Čhavo e manušesoro, aljum te rodav hem te spasinav e našalden!"

I priča oto poverime love

¹¹ I sar but manuša šunena ine e Isuse, ov vačerda lenđe hem akaja priča, adalese so inele paše uzalo Jerusalem, a on mislinde da o carstvo e Devlesoro otojekhvar ka mothoj pe.

¹² Phenda: "Inele jekh ugledno manuš kova spremisalo te džal ki durutni phuv te ovel čhivdo zako caro, a palo adava te irini pe čhere. ¹³ I vičinda ple deše slugen, dinda len po ekvaš kilo srebro hem phenda lenđe: "Zaradinen maje adahar so ka čeren buti adaleja dikote na avava." I dželo ko drom.

¹⁴ A o manuša oti lesiri phuv mrzinde le, i bičhalde pumare manušen adari kaj ov dželo te phenen: "Na mangaja akale te ovel amaro caro."

¹⁵ Kad o ugledno manuš irinda pe sar caro, naredinda te vičinen koro leste okole slugen, kolende dinda love, te dikhel kobor zaradinde lese.

¹⁶ O prvo sluga alo vačerindoj: "Gospodarona, oto adava so dinda man, čerđum deš puti više."

¹⁷ I ov phenda lese: "But šukar. Tu injan šukar sluga! Adalese so injanle maje verno ko najhari, ka dav tut te vladine upro deš dizja!"

¹⁸ O dujto sluga alo vačerindoj: "Gospodarona, oto adava so dinda man, čerđum pandž puti više."

¹⁹ I lese phenda: "Ka dav tut te vladine upro pandž dizja!"

²⁰ O trito sluga alo vačerindoj: "Gospodarona, ače to srebro savo dinda man. Garavđum le ano jekh kotor e šejengoro. ²¹ Čerđum adahar adalese so darandiljum tutar so injan strogo manuš. Leja okova so nane klo hem čedeja kaj na sejinda."

²² A ov phenda lese: "Tu injan bišukar sluga! Palo te lafija ka sudinav tut. Te džanda so injum strogo manuš, da lava okova so nane mlo hem čedava so na sejindum, ²³ sose onda na dinda mle love ki kamata? Āi akana ka ovel man ine više love save ka lav ine avindoj čhere."

²⁴ Tegani phenda okolende kola terdine uzalo leste: "Len akale slugastar o srebro hem den le okolese kas isi deš puti edobor!"

²⁵ A on phende lese: "Ali, gospodarona, ole već isi pandž kilja srebro."

²⁶ Ov phenda: "Dikhena da dijekhe kas isi, ka del pe lese pana, a okole kas nane ka lel pe lestar hem adava so isi le. ²⁷ A okole mle neprijateljnen, so na mangle te ovav lengoro caro, anen akari hem čhinen len angla mande!" "

O manuša ano Jerusalem dena čast e Isusesese sar carose
(Mt 21,1-11; Mk 11,1-11; Jn 12,12-19)

²⁸ I kad vačerđa lende adava, o Isus nastavinda plo drom nakoro Jerusolim.

²⁹ Kad alo paše uzalo gava Vitfaga hem Vitanija, uzali gora vičimi e Maslinakiri, bičhalđa duje učenikonon ³⁰ vačerindoj: “Džan ko adava gav savoi angla tumende. I kad ka đerdinen, ka arakhen phandle terne here upro saveste pana nijekh manuš na beštino. Phraven le hem anen le akari. ³¹ Te neko pučlja tumen: ‘Sose phravena le?’, phenen lese: ‘E Gospodese valjani.’ ”

³² On džele hem arakhle ađahar sar so phenđa lende o Isus.

³³ I sar phravena ine e terne here, o manuša, kasoro inele o terno her, pučle len: “Sose phravena e terne here?”

³⁴ A on phende: “E Gospodese valjani.” ³⁵ I ande e here anglo Isus. Čivde pumare fostanja upro her hem bešljarde e Isuse upro leste. ³⁶ I sar džala ine anglal bešindoj upro her, o manuša buljarena ine pumare fostanja upro drom anglo leste.

³⁷ A kad alo paše uzalo than kotar huljela pe ine tari e Maslinakiri gora, sa o učenici so inele adari lelje radosno hem oto sa o glaso te slavinen e Devle zako sa o čudesija save dikhle, ³⁸ vačerindoj:

“Blagoslovime o Caro
kova avela ano anav e
Gospodesoro!

Nek ovel mir ano nebo
hem slava e Devlese ko učipe!”

³⁹ Tegani nesave fariseja, kola inele maškaro lende, phende e Isusesese: “Učitelju, phen te učenikonende te na vačeren adava.”

⁴⁰ A o Isus phenđa lende: “Phenava tumende, te trainde on, o bara ka vičinen.”

E Isusesei phare zako Jerusolim

⁴¹ I kad o Isus alo paše uzalo Jerusolim, dikhindoj i diz, runđa

laće ⁴² vačerindoj: “Oh, te džane ine avdive hem tu so anela će mir! Ali adavai akana garavdo te jačendar. ⁴³ Ka aven o dive kad te neprijatelja ka čiven će barikade, ka opkolinen tut hem taro sa o strane ka pritiskinen tut. ⁴⁴ Ka uništinen hem tut hem te dizutnen. Naka ačhaven ni bar upro bar adalese so na pendžardan o vreme kad o Devel alo te spasini tut.”

O Isus na mukela te biknel pe ano Hram

⁴⁵ Kad o Isus alo ano Jerusolim, đerdinda ano boro e hramesoro hem lelja te ispuđini adathar okolen so biknena. ⁴⁶ Phenđa lende: “Pisimei ano Sveto lil: ‘O čher mlo ka ovel čher zaki molitva’, a tumen čerden olestar ‘than kote čedena pe o čora!’ ”

⁴⁷ I oto dive ko dive, o Isus sikavđa e manušen ano boro e hramesoro. A o šerutne sveštenici hem o učitelja e Zakonestar zajedno e jevrejengere starešinencar rodona ine sar te čeren o Isus te ovel mudardo, ⁴⁸ ali na arakhle sar adava te čeren, adalese so sa o manuša pažljivo šunena ine lesoro sikaviba.

20

E Jevrejengere vođe na mangle te prihvatinen da o Devel dinda autoritet e Isusesese

(Mt 21,23-27; Mk 11,27-33)

¹ I jekhvar sar o Isus sikaj ine e manušen ano boro e hramesoro hem vačeri lende ine o Šukar lafi, ale uzalo leste o šerutne sveštenici, o učitelja e Zakonestar hem o starešine ² hem pučle le: “Vačeren amende kotar tuće pravo te čere akava? Ko dinda tut pravo?”

³ A o Isus phenđa lende: “Hem me tumen ka pučav nešto. Vačeren maje: ⁴ Ko dinda pravo e Jovanese te krstini e manušen, o Devel kovai ano nebo ili o manuša?”

⁵ A on raspravinde pe maškara pumende vačerindoj: “Te phenđam ‘o Devel kovai ano nebo’, ov ka pučel amen sose onda na verujinđam lese. ⁶ A te phenđam ‘o

manuša', sa o manuša ka mudaren amen adahar so ka frden bara upra amende, adalese soi uverime da o Jovan inele proroko." ⁷ Adalese phende e Isuse da na džanen ko dinda pravo e Jovanese.

⁸ I o Isus phenda lenđe: "Ni me onda naka phenav tumenđe kotar maje pravo akava te ćerav."

O Isus uporedini e jevrejengere vođen e bišukare vinogradarencar (Mt 21,33-46; Mk 12,1-12)

⁹ Tegani o Isus lelja te vaćeri e narodose akaja priča: "Nesavo manuš sadinda vinograd, iznajminda le e vinogradarende hem dželo ko drom ko but vreme. ¹⁰ I kad alo o vreme te ćeden pe o drakha, bičhalđa e sluga koro vinogradarija te šaj den le oto bijandipe e drakhakoro sar so dogovorinde pe. Ali o vinogradarija marde le hem bičhalde le palal čuće vastencar. ¹¹ I o gospodari bičhalđa avere sluga. Ali on hem ole marde, lađarde le hem bičhalde le palal čuće vastencar. ¹² I palem o gospodari bičhalđa koro lende avere sluga. A on ćerde le ko rata hem frdinde le avri taro vinograd.

¹³ Tegani o gospodari oto vinograd mislinda pe so te ćerel, i phenda: 'Ka bičhalav lenđe mle mangle čhave. Šaj ole ka poštujinen.'

¹⁴ Ali kad o vinogradarija dikhle le, vaćerde maškara pumende: 'Akavai o nasledniko. Hajde te mudara le hem amende te aćhol o nasledstvo.' ¹⁵ I frdinde le avri taro vinograd hem mudarde le.

So mislinena, so ka ćerel o gospodari adale vinogradarende? ¹⁶ Ka avel hem ka mudari len, a o vinograd ka iznajmini averenđe."

I okola kola šunde adaja priča, phende: "Te na del o Devel adava te ovel!"

¹⁷ A o Isus dikhlja ano lende hem phenda: "A so onda znaćini adava soi pisime e Mesijastar ano Sveto lil: 'O bar* savo odbacinde o zidarija

ulo najbitno bar e čheresoro?†
¹⁸ Đijekh kova perela upro adava bar, ka phagel pe, a te pelo adava bar upra nekaste, ka zgnjećini le."

¹⁹ A o učitelja e Zakonestar hem o šerutne sveštenici mangle tegani te dolen e Isuse, adalese so džande da adaja priča oto bišukar vinogradarija vaćeri olendar, ali darandile e manušendar.

E verakere vođe našti te dolen e Isuse ko bišukar lafi

(Mt 22,15-22; Mk 12,13-17)

²⁰ O učitelja e Zakonestar hem o šerutne sveštenici posmatrinena ine e Isuse. Bičhalde koro leste špijunen, kola ćerde pe dai iskrena, te tužinen le da vaćerđa nešto bišukar i te šaj preden le ko upravniko e rimesoro te osudini le. ²¹ I o špijunja puće e Isuse: "Ućitelju, džanaja da vaćereja hem sikaveja šukar hem na dikheja kovai kova, nego čaćimase sikaveja o drom e Devlesoro. ²² Valjani li amen o Jevreja te platina o porez e rimesere carose ili na?"‡

²³ A o Isus džanda so on mangle te prevarinen le i phenda lenđe: ²⁴ "Mothoven maje i kovanica savaja platinena o porez.Š Kasiri slika hem kasoro anav isi la?"

A on phende: "E carosoro."

²⁵ Tegani o Isus phenda lenđe: "Onda, den e carose okova so pripadini e carose, a e Devlese okova so pripadini e Devlese." ²⁶ I adahar o špijunja našti ine te arakhen ništa

* **20,17** bar Ko adala dive o manuša koristinde bara te vazden duvarija e čherengere. † **20,17** Akate vaćeri pe e Mesijastar dai ov sar bar save o zidarija odlućinde te na koristinen le, ali save o Devel ćerđa te ovel najbitno bar. ‡ **20,22** On očekujinde e Isusestar te phenel "oja" ili "na". Te phenda "oja", onda o Jevreja ka oven ine holjame upro leste adalese so vaćeri lenđe te platinen porez zaki e abandijengiri vlast. Te phenda "na", onda e verakere vođe ka vaćeren ine e Rimljanenđe da o Isus sikaj e manušen te na ićeren e rimesoro zakoni. § **20,24** kovanica savaja platinena o porez Ko original terđola: "denari".

bišukar ano okova so o Isus vačerda i trainde adalese so inele zadivime lesere vačeribnaja.

O Isus sikaj da čače isi uštiba taro mule

(Mt 22,23–33; Mk 12,18–27)

²⁷ I ale koro Isus nesave sadukeja* kola vačeren a da nane uštiba taro mule. On pučle e Isuse: ²⁸ “Učitelju, o Mojsije amendē e Jevrejendē phendā so te čerel o manuš te mulo lesoro phral kova pala peste ačhavda romnja bizo čhave. Adava manuš valjani te lel ple mule phralesere romnja te šaj oj te bijani čhave kova ka nasledini o barvalipe e mulesoro hem ka akhari lesoro anav.† ²⁹ Adahar, inele efta phralja. O prvo lelja romnja i mulo, a na ačhavda pala peste čhaven. ³⁰ O dujto phral lelja ple mule phralesere romnja, ali hem ov mulo. ³¹ Tegani o trito phral lelja adala romnja i mulo hem adahar sa avera phralja. I nijekh olendar na ačhavda čhaven pala peste. ³² Ko kraj muli hem i romni. ³³ Kasiri onda romni oj ka ovel kad ka uštel pe taro mule, a inele dindi ko sa o efta phralja?”

³⁴ O Isus phendā lendē: “O manuša ko akava sveto lena pe hem dena pe. ³⁵ A okola kolen o Devel smatrini dai dostojna te oven vazdime taro mule hem te živinen ko sveto savo avela, ni ka len pe ni ka den pe. ³⁶ Adalese so našti višē ni te meren: ka oven sar o anđelja. On ka oven čhave e Devlesere, adalese so o Devel ka vazdel len taro mule. ³⁷ A so o mule uštena, mothovda hem o Mojsije kad ko than oto Sveto lil kote pisini oto grmo savo ine thabljola, o Gospod

vačeri dai ‘Devel e Avraamesoro, e Isaakesoro hem e Jakovesoro’ iako tegani inele mule. ³⁸ A o Devel nane Devel e mulengoro, nego Devel e dživdengoro. Adalese soi e Devlese on pana dživde.”‡

³⁹ Nesave učitelja e Zakonestar phende e Isuse: “Učitelju, šukar vačerđan!” ⁴⁰ I darandile te pučen le bilo so aver.

O Mesijai po baro taro caro o David

(Mt 22,41–46; Mk 12,35–37)

⁴¹ Tegani o Isus pučlja okolen so ine šunena le: “Sar šaj o učitelja e Zakonestar te vačeren dai o Mesija samo e carosoro e Davidesoro čhavo? ⁴² A korkoro o David phenela ano Lil oto Psalmija:

‘O Gospod phendā mle Gospodese e Mesijase:

Beš ko počasno than uzala mandeš

⁴³ dikote na pašljarava te neprijatelj talo te pre!’

⁴⁴ O David e Mesija vičini ‘Gospode’. Sar onda o Mesija šaj te ovel lesoro čhavo?”*

O Isus upozorini dai o učitelja e Zakonestar dujemujengere

(Mt 23,1–36; Mk 12,38–40; Lk 11,37–54)

⁴⁵ Tegani anglo sa o manuša, o Isus phendā ple učenikonendē: ⁴⁶ “Arakhen tumen e učiteljendar e Zakonestar! On volinena te phiren urjavde ano bare fostanja te dičhol dai pobožna hem te pozdravinen len o manuša ko trgija. Volinena te bešen ko anglune thana ano sinagoge hem ko gozbe. ⁴⁷ Ko hovavne lena e udovicendar okova so isi len,†

* **20,27** O Sadukeja Legarutni e jevrejengere verakiri hem politikakiri grupa. On prihvatinde samo o prva pandž lila oto Purano zavet hem na verujinde ano dživdipe palo meriba. † **20,28** te šaj oj te bijani čhave kova ka nasledini o barvalipe e mulesoro hem ka akhari lesoro anav Ko original terđola: “te vazdel potomko ple phralesere”. ‡ **20,38** Adalese so akala manuša fizički mule, on valjani pana te oven duhovno dživde. Averčhane: “nego i Devel okolengoro kasoro duho pana živini, iako lengere telija možda mule, adalese so lengoro duho pana živini ani prisutnost e Devlesiri.” § **20,42** Beš ko počasno than uzala mande Ko original terđola: “Beš oti mli desno strana”. * **20,44** Adalese so o David phendā dai o Mesija lesoro Gospod, adava značini dai o Hrist po baro e Davidestar hem nane samo e Davidesoro potomko. † **20,47** Ko hovavne lena e udovicendar okova so isi len Ko original terđola: “Hana o imanje e udovicengoro.”

hem molinena bare molitve sar te dikhen len o manuša dai pobožna. On ka oven po zorale kaznime nego avera manuša.”

21

I čorori udovica dela e Devlese sa o love so isi la
(Mk 12,41-44)

¹ Na nakhlo but palo adava, o Isus dikhela ine sar o barvale manuša avena ko Hram hem čhivena love ani kutija zako čediba.* ² Adahar dikhlja hem jekha čorora udovica sar čhivela samo duj tikore kovanice.† ³ Tegani phendā: “Čače vačerava tumende, akaja čorori udovica čhivda više sarijendar. ⁴ Adalese so sare akala dinde oto buderi so isi len, a oj, kojai čorori, dinda sa so inola.”

O Isus vačeri e znakonendar save ka mothoven dai paše o kraj akale vremesoro

(Mt 24,1-22; Mk 13,1-20)

⁵ I sar nesave učenici vačereni ine adalestar sari o Hram šukar ukasime šuže bare barenar hem e daronencar,‡ o Isus phendā: ⁶ “Ka avel o dive kad oto sa akava so dikhena naka ačhol ni bar upro bar. Dijekh ka ovel peravdo.”

⁷ I on pučle e Isuse: “Učitelju, kad adava ka ovel? So ka mothoj amende da alo adava dive?”

⁸ A o Isus phendā: “Dikhen te na oven hovavde. Adalese so but džene ka aven ano mlo anav vačerindoj: ‘Me injum o Hrist’Š hem: ‘Alo paše o kraj akale vremesoro.’ Ma džan palo lende! ⁹ A kad šunena zako mariba hem zako pobune, ma te daran. Adalese so prvo adava valjani te ovel, ali nane odmah o kraj.”

¹⁰ Tegani phendā lende: “O manuša ka maren pe e manušencar hem

o carstvo e carstvoja. ¹¹ Ko but thana ka oven bare zemljotresija, bokhalipe hem zaraze. Ka mothoven pe čudesna znakija ko nebo savendar o manuša ka daran.

¹² Ali angleder sa adava, ka doleni tumen hem ka progoninen tumen, ka legaren tumen ko sudo ano sinagoge hem ko phandlipe, ka legaren tumen anglo carija hem anglo vladarija adalese so injen mle učenici. ¹³ Adava ka ovel tumende te šaj svedočinen lende mandar. ¹⁴ Adalese pana akana odlučinen te na planirinen save lafencar te braninen tumen. ¹⁵ Adalese so me ka dav tumen mudra lafija ko save nijekh tumaro protivniko naka šaj te irini lafi. ¹⁶ Ka izdajinen tumen hem tumare dada, tumare daja, tumare phralja, tumari familija hem tumare amala; hem nesaven tumendar ka mudaren. ¹⁷ I sare ka mrzinen tumen zbog mande, ¹⁸ ali niko naka šaj te uništini tumen, čak ni jekh bal* tumare šerestar naka ovel uništite. ¹⁹ Adaleja so ka ačhoven maje verna, ka dobinen o večno dživdipe.”

O Isus vačeri so o Jerusolim ka ovel uništite

(Mt 24,15-21; Mk 13,14-19)

²⁰ O Isus phendā hem akava: “I kad ka dikhen sar o Jerusolim opkolime e vojskendar, te džanen da alo lesoro vreme te ovel uništite. ²¹ Tegani okola kola živinena ani e judejakiri regija nek našen ko gore. Okola kola živinena ano Jerusolim nek ikljon avri, a kolai avri, te na đerdinen ani diz. ²² Adalese so adala ka oven o dive kad o Devel ka kaznini e manušen. Adahar ka ovel te šaj pherdol sa so o proroci

* **21,1** kutija zako čediba. Adava inele jekh oto kutije ano e hramesoro boro kote o manuša čhivena ine o love sar daro e Devlese. † **21,2** duj tikore kovanice Ko original terdola: “duj lepte”. Adaja kovanica najhari vredinda. ‡ **21,5** e daronencar Sar soi stvarija čerde oto zlato ili oto srebro, stvarija save čerde o Hram te dičhol dai šužo. § **21,8** Me injum o Hrist Ko original terdola samo: “Me injum.” * **21,18** čak ni jekh bal O Isus vačeri oto jekh najtikoro kotor e manušestar. Adaleja vačeri da sa o manuš naka properel. O Isus već vačerda so nesave olendar ka oven mudarde, i nesave haljovena so akava značini da on naka oven duhovno oštetime.

pisinde ko Sveto lil. ²³ Jao e khamn-jende hem okolende kola dena čuči ko adala dive! Adalese so baro bišukaripe ka ovel upri phuv hem o Devel ka ovel but holjame hem ka kaznini akale narodo. ²⁴ Nesave olendar ka oven mudarde,[†] a avera ka oven legarde ko phandlipe maškaro sa o nacije. O Jerusolim ka ovel gazime e nacijendar sa đikote na nakhela lengoro vreme.”

O Isus vačeri e zakonendar save ka mothoven dai but paše lesoro aviba

(Mt 24,23-35; Mk 13,21-31)

²⁵ O Isus phenda hem akava: “I ka oven čudna znakija ko kham, ko masek hem ko čerenja, a ki phuv o nacije naka džanen so te čeren oti dar zbog adava so o more ka čerel glasna zvukija hem bare talasija. ²⁶ O manuša ka meren oti dar hem oto adžiceriba o bišukaripe so avela ki phuv, adalese so o zoralipa e nebosere ka oven potresime. ²⁷ Tegani sare ka dikhen man, e Čhave e manušesere, sar avava upro oblako ano zoralipe hem ani bari slava. ²⁸ Kad sa adava ka počini te ovel, terđoven ko pre bizi dar hem vazden tumare šere adalese so o Devel sigende ka oslobodini tumen.”

O Isus vačeri e učenikonende te pratinen o znakija savendar vačerda lende

(Mt 24,32; Mk 13,28)

²⁹ Tegani o Isus phenda lende akaja priča: “Dikhen i smokva ili bilo savo aver kaš. ³⁰ Kad

dikhena da ikljona listija upro leste, korkore džanen dai paše o linaj. ³¹ Adahar hem tumen kad dikhena da ovela adava so phendum tumende, te džanen dai o carstvo e Devlesoro paše. ³² Čače vačerava tumende, akaja generacija naka nakhel[‡] đikote sa adava na ovela. ³³ O nebo hem i phuv ka nakhen, ali mle lafija nikad naka nakhen.”

O Isus sikaj e učenikonen te oven uvek spremna zako olesoro aviba
(Mt 24,36-51; Mk 13,32-37)

³⁴ I o Isus phenda lende: “Arakhen tumen te na oven tumare godaš zaokupirime pibnaja, mačojbnaja hem akale dživdipnasere brigencar i te resel tumen otojekhvar adava dive.* ³⁵ Adalese so adava dive ka avel sar zamka upro sa o manuša ki phuv. ³⁶ Adalese oven džangale hem stalno molinen te nakhaven sa adava so valjani te ovel hem te šaj terđon radosno angla mande, anglo Čhavo e manušesoro.”

³⁷ Diveja o Isus sikaj ine ano Hram, a račaja ikljola ine tari diz hem džala te račari ki gora vičimi E maslinakiri. ³⁸ I but manuša sabajleja džana ine ko Hram te šunen le sar sikaj.

22

O Juda pristanini te izdajini e Isuse

(Mt 26,1-5, 14-16; Mk 14,1-2, 10-11; Jn 11,45-53)

[†] **21,24** ka oven mudardeKo original terđola: “ka peren (ka oven mudarde) taro oštro mači.”

[‡] **21,32** akaja generacija naka nakhel Isi but načinja te haljol pe akava stih: 1. akaja generacija značini okola kola inele dživde ko vreme kad o Isus vačeri ine, a adava značini da o uništiba e Jerusalimesoro hem aver znakija kola ka anen đi ko e Isusesoro iriba ka len te oven zako vreme lengere dživdipnasoro; 2. akaja generacija značini vrsta oto manuša kolai bišukar hem protivinena pe e Isusese, a adava značini da uvek ka ovel nevernici kola ka protivinen pe e Isusese sa đi ko momenti kad ov ka irini pe ki phuv; 3. akaja generacija značini “akaja nacija” hem mislini pe upro Jevreja, so značini da e jevrejengiri nacija naka nakhel angleder so o Isus ka irini pe; ili 4. akaja generacija značini o manuša kola ka živinen ko vreme kad o kraj samo so nane te ovel, hem adava značini da, kad ka oven adala događaja savendar vačeri pe ano 25. hem 26. stih, o Isus ka irini pe ki phuv zako vreme e dživdipnasoro adala generacijatar. **§ 21,34** goda Ko original terđola: “vile”. * **21,34** te resel tumen otojekhvar adava dive Averčhane: “adava dive ka avel kad naka očekujinen.” * **22,1** Ko adava prazniko o Jevreja na hale maro savo inele čerdo e kvascoja.

¹ Avela ine paše i Pasha, savi inele prvo dive oto Prazniko e bikvascone marengoro.* ² O šerutne sveštenici hem o učitelja e Zakonestar rodna ine sar te ćeren o Isus te ovel mudardo, ali darandile e narodostar.

³ Tegani o Sotoni đerdinđa ano Juda vićime Iskariot kova inele jekh oto dešuduj apostolja e Isusesere. ⁴ Ov dželo koro šerutne sveštenici hem koro narednici e hramesere hem dogovorinđa pe olencar sar te predel lenđe e Isuse. ⁵ On ule radosna hem phende e Judase da ka den le love. ⁶ I ov pristaninđa. I ađahar lelja te rodel šukar prilika te izdajini e Isuse kad naka oven but manuša uzalo leste.

O Isus bićhali duje ućenikonen ko Jerusolim te pripreminen i Pasha (Mt 26,17-19; Mk 14,12-16)

⁷ Kad alo o prvo dive oto Prazniko e bikvascone marengoro, ko savo valjanđa te čhinel pe bakrore zaki Pasha,† ⁸ o Isus phenđa e Petrese hem e Jovanese: “Džan hem ćeren amende e pashakoro hajba te šaj te ha.”

⁹ A on phende lese: “Kaj mangeja te ćera la?”

¹⁰ Ov phenđa lenđe: “Šunen. So ka đerdinen ki diz Jerusolim, ka resel tumen jekh manuš kova akhari pani ano khoro.‡ Džan palo leste. Ko čher ko savo ka đerdini ¹¹ roden e čherutne hem vaćeren lese: ‘O učitelj pućela ki savi soba šaj te hal e pashakoro hajba ple ućenikonencar?’ ¹² I ov ka mothoj tumende i bari upruni soba savi već pripremime. Adari čhiven amende zako hajba.” ¹³ I on dzele hem arakhle sa ađahar sar so phenđa lenđe o Isus i adari čhivde zako hajba e pashakoro.

O Isus dela nevo znaćenje zako maro hem zaki mol

(Mt 26,20-30; Mk 14,17-26; Jn 13,21-30; 1. Kor 11,23-25)

¹⁴ I kad alo o vreme te hal pe i Pasha, o Isus čhivđa pe uzalo astali ple apostolencar. ¹⁵ I phenđa lenđe: “Edobor zorale mangljum te hav akaja pasha tumencar angleder nego so ka ovav mućime hem mudardo. ¹⁶ Adalese so, vaćerava tumende, naka hav aver Pasha đikote lakoro čaćimasoro znaćenje na pherđola ano carstvo e Devlesoro.”§

¹⁷ Tegani lelja i čaša e moljaja, zahvalinđa e Devlese hem phenđa e apostolende: “Len akaja mol hem ulaven la maškara tumende. ¹⁸ Adalese so, vaćerava tumende, naka pijav više mol* đikote o carstvo e Devlesoro na avela.”

¹⁹ I lelja o maro, zahvalinđa e Devlese, phaglja le hem ulavđa le e apostolende vaćerindoj: “Akavai mlo telo savo dela pe tumende. Akava nastavinen te ćeren te setinen tumen mandar.” ²⁰ Ađahar lelja hem i čaša e moljaja palo hajba, vaćerindoj: “Akaja čaša e moljaja nevoi savez ano mlo rat savo čhorela pe tumende.

²¹ Ali aće, o manuš kova ka izdajini man† mančari uzalo astali. ²² Adalese so, me, o Čhavo e manušesoro, valjani te merav sar soi odredime, ali jao okole manušese kova ka izdajini man!” ²³ I o apostolja lelje te pućen pe maškara pumende kova olendar šaj te ovel adava so ka ćerel ađahar nešto.

O vođe e Devlese ano carstvo valjani te oven sar sluge

(Mt 20,25-28; 19,28; Mk 10,42-45)

† **22,7** te čhinel pe bakrore zaki Pasha Ko original terđola: “te žrtvujini pe i Pasha”. ‡ **22,10** khoro Baro čaro ano savo anela pe ine pani. § **22,16** I Pasha podsetini ine e izraelesere narodo upro adava sar o Devel ikalđa len taro robujiba ano Egipt kad žrtvujinde bakrore hem čhivde lesoro rat upro udara pumare čherengere. Ko slično naćin, o Isusi e Devlesoro bakrore hem e Isusesere rateja ikali ple narodo taro robujiba e grehese. O Isus palem ka avel hem ka vladini sar caro, a tegani o vernici ka oven ki gozba hem ka slavinen so o Devel ikalđa len. * **22,18** mol Ko original terđola: “oto bijandipe e drakhakoro”. † **22,21** o manuš kova ka izdajini man Ko original terđola: “o vas mle izdajnikosoro”.

²⁴ I o apostolja lelje te raspravinen pe kovai olendar najbaro. ²⁵ A o Isus phenda lende: "Avere nacijengere carija vladinena upro lende hem o vladarija lengere pumen vičinena 'manuša kola čerena šukaripe'." ²⁶ Ali tumen ma oven esavke! Nego, o najbaro maškar tumende nek ovel sar najtikoro, a o vođa nek ovel sar sluga. ²⁷ A kovai po baro? Okova kovai uzalo astali ili okova kova kandela le? Inī okova kovai uzalo astali? A me maškara tumende injum sar okova kova kandela. ²⁸ Tumen injen adala kola ačhile mancar ano mle iskušnja. ²⁹ I me dava tumen autoritet te vladinen ano carstvo, sar so mlo Dad o Devel dinda man: ³⁰ te han hem te pijen maje uzalo astali ano carstvo mlo, hem te bešen ko tronja te vladinen upro dešuduj plemija e Izraelesere."

O Isus vačeri ple učenikonende da ka ovel proverime lengiri vera ano leste

(Mt 26,31-35; Mk 14,27-31; Jn 13,36-38)

³¹ O Isus phenda: "Simone, Simone, ače o Sotoni rodinda e Devlestar te mukel lese te proverini tumari vera ana mande sar kad neko chorela o điv maškari sita. ³² Ali me molindum tuče te ačhol ti vera ana mande. Džanav da ka hovave da na pendžareja man, ali kad ka irine ti vera ana mande, zorjar te phraljengiri vera." ‡

³³ A ov phenda lese: "Gospode, injum spremno te džav tuja hem ko phandlipe hem ko meriba."

³⁴ A o Isus phenda: "Vačerava će, Petre, o bašno naka đilabi avdive

đikote trin puti naka hovave da na pendžareja man."

³⁵ I phenda e apostolende: "Kad bičaldum tumen ko drom bizo kese lovencar, bizo torbe hem bizi buderi obuča, na li falinda tumende nešto?"

A on phende: "Ništa."

³⁶ Tegani o Isus phenda lende: "Ali akana kas isi kesa e lovencar, nek lel la! Adahar hem i torba! A kas nane mači, nek biknel plo ogrtači hem nek činelfse jekh. §

³⁷ Adalese so, vačerava tumende, valjani te pherdol adava soi mandar pisime ko Sveto lil: 'Dikhle le sar jekhe okolendar kola čerena bišukaripe.' Čače, pherdola sa soi pisime mandar."

³⁸ A on phende: "Gospode, ače isi amen duj mačija!"

A ov phenda: "Šukari!"*

O Isus džanel so le adžičeri bari patnja, a e učenikonen iskušnja

(Mt 26,36-46; Mk 14,32-42)

³⁹ I iklindoj adathar, palo plo adeti, dželo ki E maslinakiri gora. Oleja dzele hem lesere učenici. ⁴⁰ I kad resle adari, phenda lende: "Molinen tumen te na peren ko iskušnje!"

⁴¹ I cidinda pe dur olendar, edobor kobor šaj te frdel pe o bar, pelo ko kočija hem molinda pe e Devlese, ⁴² vačerindoj: "Dade! Te mangeja, cide akaja čaša e patnjaja mandar, te na pijav olatar. Ali, nek ovel pali ti volja, a na pali mli." ⁴³ Tegani o anđeo mothovđa pe lese taro nebo hem hrabrinda le. ⁴⁴ A kad inele ani po bari patnja, po zorale molinda pe. Lesoro znoj ulo sar

‡ **22,32** Džanav da ka hovave da na pendžareja man, ali kad ka irine ti vera ana mande, zorjar te phraljengiri vera. Ko original terđola: "A tu, kad ka irine tut mande, zorjar te phraljen." § **22,36** Kad o učenici angleder lelje te propovedinen, o Isus inele but popularno hem o manuša radosno dodžačerena ine okolen kola propovedinena ine e Isusesoro lafi. Akana o stvarija promeninde pe hem but manuša ka protivinen pe e Isuseso hem lesere lafese, i o učenici ka valjani te arakhen pe hem te oven spremna te osigurinen pumari zaštita. * **22,38** Šukari! Šaj te značini: 1. da olen isi dovoljno mačija, averčhane: "Akana isi amen dovoljno mačija," ili 2. O Isus mangela olendar te na vačeren adalestar da isi len mačija: "Dosta više vačerden oto mačija." Kad o Isus phenda da valjani te činen mačija, ov vačerđa lende oti opasnost savaja ka resel pe. Ov možda na manglja čače olendar te činen mačija hem te maren pe. † **22,44** Ano nesave grčka rukopisija nane o 43. hem o 44. stih.

kapke oto rat save perena ine upri phuv.† ⁴⁵ I pali molitva uštino, alo di ple učenici hem arakhlja len sar sovena adalese so inele umorna taro tugujiba. ⁴⁶ Tegani phenda lende: “Sose sovena? Ušten hem molinen tumen te na peren ko iskušenje!”

O Isus na suprotstavini pe e manuŝende kola ale te dole le

(Mt 26,47-56; Mk 14,43-50; Jn 18,3-11)

⁴⁷ Sar pana o Isus vačeri ine adava, ale nakoro leste but manuŝa kolen anda o Juda kova inele jekh oto dešuduj apostolja. Ov alo koro Isus te čumudini le ki čam.‡ ⁴⁸ A o Isus pučlja le: “Judo, čumudipnaja li predeja man, e Čhave e manuŝesere?”

⁴⁹ Kad o učenici kola inele adari dikhle so o Isus ka ovel dolime, pučle le: “Gospode, te napadina len li e mačencar?” ⁵⁰ I jekh olendar khuvđa mačeja e šerutne sveštenikosere sluga hem činda lesoro desno kan.

⁵¹ A o Isus phenda ple učenikonende: “Ačhaven tumen adalestar! Muken len te čeren adava!” I čhivđa plo vas ko than kote o sluga inele čindo hem sasljarda le. ⁵² Tegani phenda okolende so ale te dole le, e šerutne sveštenikonende, e hramesere narednikonende hem e starešinende: “Mačencar hem kaštencar aljen pala mande sar palo pobunjeniko. ⁵³ Divencar injumle tumencar ano Hram, i na dolinden man. Ali akavai tumaro vreme hem o zoralipe e tominakoro vladini.”§

Oti dar, o Petar hovaj da na pendžari e Isuse

(Mt 26,57-58, 69-75; Mk 14,53-54, 66-72; Jn 18,12-18, 25-27)

⁵⁴ I dolinde e Isuse hem adathar legarde le ko čher e bare sveštenikosoro. A o Petar odural džala ine palo lende. ⁵⁵ Kad resle, tharde jag ko maŝkar e borosoro

hem beŝle uzalo late. O Petar beŝlo olencar. ⁵⁶ I nesavi sluŝkinja dikhlja le sar beŝela uzali jag, i po ŝkar dikhlja ano leste hem phenda: “I akava inele e dolime manuŝeja!”

⁵⁷ A o Petar hovavđa vačerindoj: “Đuvlije, na pendžarava le!”

⁵⁸ Na nakhlo but palo adava, dikhlja le nesavo aver manuŝ hem phenda: “I tu injan jekh okolendar kola inele e dolime manuŝeja!”

A o Petar phenda: “Manuŝeja, na injum!”

⁵⁹ I kad nakhlo di ko jekh sati, aver nesavo odluči me phenda: “Čače akava inele e dolime manuŝeja, adalese soi hem ov Galilejco!”

⁶⁰ A o Petar phenda: “Manuŝeja, na džanav sostar vačereja!” I ko adava momenti, sar pana vačeri ine, o baŝno đilabđa. ⁶¹ Tegani o Gospod o Isus irinda pe hem dikhlja ano Petar, a o Petar setinda pe lesere lafendar: “Vačerava će, Petre, angleder so o baŝno avdive ka đilabi, trin puti ka hovave da na pendžareja man.” ⁶² I iklilo taro boro hem zorale runđa.

O čuvarija marena muj e Isuseja adalese so na verujinena soi ov pro-roko

(Mt 26,67-68; Mk 14,65)

⁶³ O čuvarija lelje te maren muj e Isuseja hem te maren le. ⁶⁴ Učharde lesere jača hem phende lese: “Pro-rokujin ko khuvđa tut!” ⁶⁵ I bute avere lafencar vređinena ine e Isuse.

E Isuse dikhena sar krivone adalese so phenela dai o Čhavo e Devlesoro, dai o Hrist

(Mt 26,59-66; Mk 14,55-64; Jn 18,19-24)

⁶⁶ Kad dislilo, čedinde pe o starešine e jevrejengere, o šerutne sveštenici hem o učitelja e Zakonestar, ande e Isuse pumende ko sabor*

⁶⁷ hem phende lese: “Te injan tu o

‡ **22,47** Ađahar ine ko adava vreme o murŝa pozdravinena avere murŝen kola inele familija ili amala te mothoven lende mangipe. § **22,53** o zoralipe e tominakoro vladini. Adava značini “o vreme kad o Sotoni vladini”. * **22,66** ko sabor Ko original terđola: “Sinedrion”.

Hrist, phen amende!" A ov phenda lende:

"Te phendum tumende, naka verujinen; ⁶⁸ a te pučljum tumen e Hristestar, naka odgovorinen. ⁶⁹ Ali od akana me, o Čhavo e manušesoro, ka bešav ko počasno than uzalo zoralipe e Devlesoro."†

⁷⁰ A on sare pučle e Isuse: "Znači tu injan o Čhavo e Devlesoro?"

A ov phenda lende: "Korkore šukar phenden da injum."

⁷¹ Tegani on phende: "Na valjani amende više dokazija dai krivo. Sare amen šundam da korkoro pes osudinđa!"

23

E Isuse hovavne tužinena anglo Pilat hem anglo Irod

(Mt 27,11-14; Mk 15,1-5; Jn 18,28-37)

¹ Tegani sare kola inele ko sabor uštine hem legarde e Isuse koro Pilat, e rimesoro upravniko, ² hem lelje te vačeren protiv oleste: "Akale manuše arakhljam sar zavodini amare narodo hem vačeri lende te na platinen o porez e carose, a pese vačeri dai o Hrist, amaro caro."

³ Tegani o Pilat pučlja e Isuse: "Tu li injan o caro e Jevrejengoro?"

A o Isus phenda: "Ađahari sar so phendan."

⁴ Tegani o Pilat phenda e šerutne sveštenikonende hem averende kola inele adari: "Na arakhava nisavi krivica upro akava manuš!"

⁵ Ali on na ačhavde te vičinen: "Ple sikavibnaja vazdela pobuna maškaro manuša ki sa i phuv e jevrejengiri. Lelja te čerel adava ani regija Galileja hem alo čak đi akate ani diz Jerusalim!"

⁶ A kad o Pilat šundā adava, pučlja len nane li o Isus tari Galileja. ⁷ I kad phende lese dai o Isus tari Galileja, o Pilat bičhalđa le koro Irod, kova

vladinđa ani Galileja. A baš adala dive o Irod inele ano Jerusalim.

⁸ Kad o Irod dikhlja e Isuse, but inele radosno adalese so pana oto angleder manglja te dikhel le adalese so but šundā olestar hem nadisało da o Isus ka čerel nesavo čudo anglo leste. ⁹ But so pučlja le, ali o Isus ništa na vačerđa lese. ¹⁰ A adari terđona ine o šerutne sveštenici hem o učitelja e Zakonestar vačerindoj zorale protiv o Isus. ¹¹ A o Irod hem lesere vojnici ponizinde e Isuse hem marde muj oleja. Urjavde le ano carsko fostani hem tegani o Irod bičhalđa le palal koro Pilat. ¹² Angleder o Irod hem o Pilat na inele ano šukar odnosija, a adava dive ule amala.

O Pilat čerela e narodosiri volja ađahar so osudini e Isuse ko meriba
(Mt 27,15-26; Mk 15,6-15; Jn 18,39-19,16)

¹³ A o Pilat vičinda kora peste e šerutne sveštenikonon, e vođen hem e narodo, ¹⁴ i phenda lende: "Anđen kora mande akale manuše vačerindoj da vazdela pobuna maškaro narodo. Ače, angla tumende pučljum le adalestar, ali na arakhljum nisavi krivica zaki savi tumen tužinena le. ¹⁵ A ni o Irod na arakhlja upro leste krivica i adalese bičhalđa le palal kora amende. Akava manuš na čerđa ništa saveše avela meriba. ¹⁶ Adalese samo ka naredinav te šibinen le, i ka mukav le." ¹⁷ *

¹⁸ Ko adava sare so inele adari vičinde: "Mudar adale manuše, a muk amende e Varava!" ¹⁹ (O Varava inele phandlo adalese so učestvujinda ani pobuna savi inele ano Jerusalim hem adalese so mudarđa nekas.) ²⁰ A o Pilat, adalese so manglja te mukel e Isuse, palem vačerđa olenar, ²¹ ali on vičinde: "Čhiv le ko krsto! Čhiv le ko krsto!"

²² A o Pilat palo trito puti phenda lende: "A savo bišukaripe čerđa

† **22,69** ko počasno than uzalo zoralipe e Devlesoro. Ko original terđola: "ki desno strana oto zoralipe e Devlesoro". * **23,17** Ano nesave purane grčka rukopisija terđola: "A valjandā zako prazniko te mukel lende jekhe phandle manuše." Dikh Mt 27,15; Mk 15,6.

akava manuš? Na dikhava sose valjani te merel. Ka naredinav te šibinen le, i ka mukav le.”

²³ Ali on na ačhavde te vičinen oto sa o glaso rodindoj te čhivel e Isuse ko krsto. I lengoro vičiba inele sa po zoralo hem po zoralo. ²⁴ I adalese o Pilat odlučinda te del len adava so mangena. ²⁵ Muklja okole kova inele phandlo zbog i pobuna hem zbog o mudariba, a e Isuse dinda ko vojnici te čeren oleja adava so o narodo manglja.

E Isuse čhivena ko krsto hem marena muj oleja

(Mt 27,32-44; Mk 15,21-32; Jn 19,17-27)

²⁶ Sar legarena ine e Isuse te mudaren le, dolinde nesave Simone tari Kirinija[†] sar taro polje đerdini ine ko Jerusalem.[‡] Čhivde o krsto upro leste hem terinde le te akhari le palo Isus. ²⁷ Palo Isus dželo baro narodo maškaro kolende inele hem o đuvlja kola runde hem žalinde le. ²⁸ Ali o Isus irinda pe nakoro lende hem phenda lende: “Đuvljalen taro Jerusalem, ma roven zbog adava so ka ovel maje, nego roven zbog adava so ka ovel tumende hem tumare čhavende. ²⁹ Adalese so, ače, avena o diveš kad o manuša ka vačeren: ‘Bahtalei o đuvlja kolai bizo čhave, kola na bijande hem na dinde čuči.’”^{*} ³⁰ Tegani ka molinen e planinen te peren upro lende hem e bregonen

te učharen len. ³¹ Adalese so, te adahar čerela pe mancar kova injum sar jekh sapano kaš, sigurno po bišukar ka čerel pe e manušencar kolai sar o šuke kašta.”[†]

³² A e Isuseja inele legarde pana duj manuša te oven mudarde. Adala manuša čerde bišukar buća. ³³ I kad resle ko than vičime Kokalo e šeresoro, o vojnici čhivde ko krsto e Isuse hem čhivde adale manušen ko avera krstija: jekhe oti lesiri desno, a e dujtone oti lesiri levo strana.

³⁴ O Isus phenda: “Dade Devla, oprostini lende, adalese so na džanen so čerena!”[‡] Tegani o vojnici frdinde barbuti hem adahar delinde maškara pumende e Isus-esere šeja.

³⁵ But manuša terdine adari te dikhenfse, a e jevrejengere vladarija marde muj e Isuseja vačerindoj: “Averen spasinda, akana nek spasini korkoro pes tei čače ov o Hrist e Devlesoro, o Birime!” ³⁶ Hem o vojnici marde muj e Isuseja. Ale uzalo leste hem kaninde le ušli mol,[§] ³⁷ vačerindoj: “Te injan o caro e jevrejengoro, spasin tut!” ³⁸ A upreder lesoro šero terdino znako kote inele pisime: AKAVAI O CARO E JEVREJENGORO .

³⁹ Jekh okole dujendar kola inele čhivde ko krsto vredinda e Isuse vačerindoj: “Te injan o Hrist, sose na spasineja tut hem amen?”

[†] **23,26** Kirinija inele diz ki severno Afrika. [‡] **23,26** sar taro polje đerdini ine ko Jerusalem Akate o polje odnosini pe upro gav. Akate na mislini pe da o Simon čerđa buti pese ko polje, adalese soi o anav Simon jevrejsko, a e Jevrejende na inele muklo te čeren buti ko nesave bitna praznici sar soi i Pasha. [§] **23,29** Esavke dive ale 70 berš palo Hrist. E rimesiri vojska opkolinda hem uništinda i diz Jerusalem hem mudarđa bute Jevrejen. ^{*} **23,29** Bahtalei o đuvlja kolai bizo čhave, kola na bijande hem na dinde čučiKo original terđola: “Bahtalei o đuvlja kola našti ine te ačhon khamne, o vođija save na bijande hem o čučija savendar na pilja pe.” Akate vačeri pe adalestar da “ko adala dive” o čhave taro Jerusalem but ka patinen. Tegani o manuša ka smatrinen dai po šukar okolende kolen nane čhave, adalese so nane te dikhen pumare čhaven sar patinena ili sar merena. [†] **23,31** Akava upozorenje koristini pe sar metafora. O šuko kaš thabljola po zorale e sapano kaštestar. O thabljojbai akate metafora zako patnje ili zako kazne. O Isus inele sar sapano kaš adalese so na zaslužinda te thabljol (te patini). O manuša kola odbinde e Isuse inele sar šuko kaš. On zaslužinde te thabljon (te patinen) zbog pumare grehija. [‡] **23,34** O Isus phenda: “Dade Devla, oprostini lende, adalese so na džanen so čerena!” Akala lafija nane ano nesave grčka rukopisija. [§] **23,36** kaninde le ušli mol Averčhane: “kanindoj e Isuse te pijel ušli mol.” I ušli mol inele jeftino piće savo pijena ine o obična manuša. O vojnici marde muj e Isuseja adahar so dinde jeftino piće nekase ko vačeri dai caro.

⁴⁰ A o dujto manuš ukorinda adale so vredinda e Isuse: "Sar na daraja e Devlestar? Hem tu injan adahar osudime sar soi ov.

⁴¹ Ali amen pravedno injam kaznime zbog amare bišukar buća, a akava manuš na čerda nisavo bišukaripe."

⁴² Tegani phenda: "Isuse, mislin mandar hem ov maje milostivno kad ka vladine sar caro."*

⁴³ A o Isus phenda lese: "Čače vačerava će, avdive ka ove mancar ano raj!"

Ple meribnaja, o Isus mothoj buteđe da nane krivo

(Mt 27,45-56; Mk 15,33-41; Jn 19,28-30)

⁴⁴ A ko ekvaš o dive, i tomina učarda sa i phuv hem adahar inele trin saća†, ⁴⁵ adalese so o kham kalilo. A e hramesiri zavesa‡ pharavdili ko ekvaš. ⁴⁶ A o Isus vičinda oto sa o glaso: "Dade, tuće ano vasta mukava o duho mlo!" Kad phenda adava, mulo.

⁴⁷ A kad e rimesoro kapetani dikhlja so ulo, slavinda e Devle vačerindoj: "Čače akava manuš inele pravedniko!" ⁴⁸ But manuša kola čedinde pe adari te dikhenfse, irindoj čhere khuvena pe ine ko gruda adalese so ine lende žao. ⁴⁹ A sa e Isusesere pendžarutne, di o đuvlja kola phirde palo leste pana tari Galileja, odural terdine hem dikhle sa adava.

E Isusesoro telo čhivena ano grobo

(Mt 27,57-61; Mk 15,42-47; Jn 19,38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Inele jekh manuš palo anav Josif tari Arimateja, diz ani Judeja. Ov inele šukar hem pravedno manuš kova adžiceri ine e Mesija te anel o carstvo e Devlesoro. Iako inele člano oto e jevrejengoro odbor,

na složinda pe adaleja so inele odlučime te roden o Isus te ovel mudardo. ⁵² Ov dželo koro Pilat hem rodinda te den le o telo e Isusesoro. ⁵³ Tegani huljavđa e Isusesoro telo taro krsto, pačardđa le čaršaveja hem čhivđa le ano grobo savo inele čerdo ano bar, ano savo pana nijekh na inele čhivdo. ⁵⁴ Adava dive inele dive kad o manuša spreminde pe zako savato savo samo so na ine te avel.

⁵⁵ A o đuvlja, kola ale e Isuseja tari Galileja, dzele e Josifeja hem dikhle sar e Isusesoro telo inele čhivdo ano grobo. ⁵⁶ I irinde pe adari kaj bešena ine hem spreminde o mirisija hem o mastija savencar te makhen e Isusesoro telo. Ali kad završinde adava, već alo o savato i adava dive na čerde ništa poštujindoj i naredba oto Zakoni e Mojsijasoro.

24

E Isusesoro uštiba taro mule

(Mt 28,1-10; Mk 16,1-8; Jn 20,1-9)

¹ Rano sabajle, palo savato, o đuvlja ale ko grobo hem ande o mirisija save spreminde. ² Tegani arakhle o bar savo phandela ine o grobo* dai cidime. ³ Đerdinde andre, ali na arakhle o telo Gospodesoro e Isusesoro. ⁴ I sar terđona ine adari zbunime, iklile anglo lende duj manuša ano sjajna šeja. ⁵ O đuvlja but darandile hem peravde pumare šere nakori phuv, a o duj manuša phende lende: "Sose rodna e dživde maškaro mule? ⁶ Ov nane akate. Uštino taro mule! Setinen tumen so vačerđa tumende pana ani Galileja: ⁷ 'Me, o Čhavo e manušesoro, valjani te ovav dindo ano vasta e grešnone manušengere, te ovav čhivdo ko krsto, ali o trito dive ka uštav.' "

* **23,42** Ko original terđola: "Isuse, setin tut maje kad ka ave ano to carstvo." † **23,44** Ko original terđola: "taro šofto di ko enjato sati", palo e rimesoro računiba o vreme, ano saveste o dive počinda ko šov o sati sabajle. ‡ **23,45** e hramesiri zavesa Adaja zavesa inele prekalo 25 metarija uči hem odvojinda o naj sveto than oto ostatak e hramesoro. * **24,2** o bar savo phandela ine o grobo Adava inele baro, oblikujime, okruglo bar savo inele edobor baro da šaj ine te phandel o ulaz e grobosoro. Nekobor murša valjani ine te gurinen o bar te šaj phravel pe o grobo.

⁸ Tegani on setinde pe da o Isus phenda lende adava. ⁹ I irinde pe taro grobo palal ki diz te vaceren adava e desujekhe apostolende hem sarijende averende. ¹⁰ Adala đuvlja inele i Marija tari diz Magdala, i Jovana, i Marija e Jakovesiri daj, hem avera. I on sa adava vacerde e apostolende, ¹¹ ali o apostolja na verujinde lende, adalese so mislinde da sa adava izmislinde. ¹² A o Petar uštino hem prastandilo di ko grobo. Kad reslo, teljarđa pe te dikhel ano grobo, hem dikhlja samo o čaršavi saveja† e Isusesoro telo inele pačardo. I irinda pe palal pučindoj pes so ulo adava.

O Isus e duje učenikonende odrumal objasnini o proroštvoja e Hristestar

(Mk 16,12-13)

¹³ Adava dive duj oto e Isusesere sledbenici džana ine ko gav Emaus, dur taro Jerusalem desujekh kilometarija.‡ ¹⁴ Odrumal vacerena ine maškara pumende adalestar so ulo adala dive. ¹⁵ I sar vacerena ine ađahar, korkoro o Isus alo uzalo lende hem lelja te phirel olencar. ¹⁶ Ali olende na inele muklo te pendžaren le.

¹⁷ O Isus pučlja len: "Sostar vacerena maškara tumende phirindoj?" Tegani on terdine, a ko lengere muja dikhlilo pe dai žalosna.

¹⁸ Jekh olendar, palo anav Kleopa, phenda lese: "Sar so dičhola, tu injan jedino abandija ano Jerusalem kova na džanel so ulo adari akala dive."

¹⁹ O Isus pučlja len: "So ulo?"

I on phende lese: "Adava so ulo e Isuseja e Nazarećanineja. Ov inele proroko zoralo ano vaceriba hem ano ćeriba anglo Devel hem anglo sa o manuša. ²⁰ Ali amare

šerutne sveštenici hem amare avera vladarija dinde le te ovel osudime ko meriba hem čhivde le ko krsto. ²¹ Amen nadisaljam da ov ka otkupini e Izraelesere narodo. A aće, tritoi dive sar ulo sa adava. ²² Hem pana zbuninde amen nesave amare đuvljendar. Sabajleja dzele ko grobo, ²³ ali na arakhle e Isusesoro telo adari. Ale hem phende amende da dikhle anđelen kola vacerde lende dai o Isus dživdo. ²⁴ Tegani nesave amendar dzele ko grobo hem arakhle dai o grobo čučo, sar so phende o đuvlja, ali na dikhle e Isuse."

²⁵ Tegani o Isus phenda lende: "O, sar na haljovena? Sosei tumende pharo te verujinen sa adava so o proroci vacerde adalestar ano Sveta lila? ²⁶ On prorokujinde da o Hrist valjani te nakhel sa adala patnje angleder so o Devel ka proslavini le."§ ²⁷ I tegani lelja te objasnini lende soi e Hristestar pisime ano Sveta lila, počindoj e Mojsijasere lilendar hem ano sa e prorokonengere lila.

²⁸ Sar avena ine paše uzalo gav Emaus, o Isus ćerđa pe da mangela te džal po dur. ²⁹ Ali on terinde le te ačhol vacerindoj: "Ačhov amencar, adalese so lela te perel i rat!" I o Isus ačhilo hem đerdinda olencar ano čher. ³⁰ Kad inele olencar uzalo astali, o Isus lelja o maro, zahvalinda e Devlese, phaglja le hem dinda len. ³¹ Tegani phravdile lengere jača hem pendžarde le dai ov o Isus, ali ov otojekhvar na inele više anglo lende.

³² Tegani lelje te vaceren maškara pumende: "Akana džanaja sese amare vile inele tate kad vacerđa amencar odrumal hem kad objasninda amende o Sveta lila." ³³ Odmah uštine hem irinde pe ko Jerusalem. Adari arakhle sar bešena zajedno o desujekh apostolja hem avera sledbenici e Isusesere ³⁴ kola

† **24,12** čaršavi saveja Ko original terđola: "platinena trake savencar". ‡ **24,13** desujekh kilometarija. Ko original terđola: "šovardeš stadijumija". Sar di ko duj saća phirindoj. § **24,26** angleder so o Devel ka proslavini le. Akava odnosini pe upro adava kad o Isus ka lel te vladini hem te primini i čast hem i slava.

phende lende: “O Gospod čače uštino taro mule hem mothovđa pe e Simonese!”³⁵ Tegani o duj manuša vačerde lende sa so ulo ko drom nakoro Emaus hem sar pendžarde e Isuse kad phaglja o maro.

O Isus ikljola anglo učenici hem dokazini lende dai dživdo
(Jn 20,19-23)

³⁶ Sar on vačerena ine adalestar, o Isus otojekhvar terdino maškar olende hem phenda lende: “Mir tumencar!”³⁷ A on iznenadinde pe hem darandile adalese so mislinde da dikhena duho.³⁸ Tegani o Isus phenda lende: “Sose darana? Nane tumen sose te sumnjinen.³⁹ Dikhen mle vasta hem mle pre! Me injum! Pipinen man hem ka dikhen! E duho nane telo oto mas hem oto kokala sar so dikhena da man isi!”⁴⁰ Vačerindoj adava, mothovđa lende ple vasta hem o pre.

⁴¹ On edobor inele radosna hem začudime da našti ine te verujinen. Tegani o Isus pučlja len: “Isi tumen li nešto hajbnase?”*⁴² I on dinde le kotor oto peko mačo.⁴³ Ov lelja hem halja le anglo lende.

O učenici ka svedočinen e Isuses-tar sa e nacijende

⁴⁴ Tegani o Isus phenda ple učenikonende: “Kad angleder

injumle tumencar, vačerđum tumende da sa valjani te pherđol soi pisime mandar ano Zakoni e Mojsijasoro, ano Lila e prorokongenere hem ano Psalmija.”⁴⁵ Tegani phravđa lengere jača te haljovent o Sveta lila,⁴⁶ i phenda lende: “Ađahari pisime ko Sveta lila: O Hrist ka patini hem ka merel, ali o trito dive ka uštel taro mule,⁴⁷ hem ano lesoro anav ka propovedini pe sa e nacijende, počindoj taro Jerusalem, da valjani te pokajinen pe te šaj o Devel oprostini lende lengere grehija.⁴⁸ Tumen injen svedoci adalestar.

⁴⁹ A me ka bičhalav tumende e Svetone Duho, sar so mlo Dad dinda plo lafi. Tumen ačhoven ani diz đikote o zoralipe e Devlestar naka huljel upra tumende.”†

O učenici dikhena e Isusesoro uštiba ko nebo

(Mk 16,19-20; Ćer 1,9-11)

⁵⁰ Palo adava, o Isus ikalđa ple učenikonen tari diz hem anda len uzalo gav Vitanija. Adari vazdinda ple vasta hem blagoslovinda len.⁵¹ I sar blagoslovini len ine, lelja te cidel pe olendar hem legardilo ko nebo.⁵² On pele ko kočija slavindoj le. Tegani pherde oti radost irinde pe ano Jerusalem.⁵³ I stalno džana ine ko Hram te hvalinen e Devle.

* **24,41** Manglja te hal anglo lende sar te mothoj lende da nane duho. † **24,49** đikote o zoralipe e Devlestar naka huljel upra tumendeKo original terđola: “đikote na ovena urjavde e zoralipnaja taro učipe.” E Devlesoro zoralipe ka učari len ađahar sar so o šeja učarena e manuše. Adaleja ka dobinen o zoralipe e Svetone Duhosoro sar te šaj svedočinen averende e Isusestar.